

TOÀ GIÁM MỤC XUÂN LỘC

S
Ồ
N
G
Đ
Ạ
O

HỒNG

ÂN

HUẤN GIÁO

- SỰ PHẠM THỰC HÀNH -

Các Giáo Lý Viên thân mến,

Các Bạn đã học và áp dụng Sư Phạm Căn Bản. Quá trình thực hành sứ mệnh Giáo Lý Viên trong Cấp I chắc hẳn đã để lại nơi các Bạn những kỷ niệm khó quên.

May Hồng Ân Huấn Giáo xin được tiếp sức với các bạn trên chặng đường còn dài, vừa đẹp vừa lắm gian nan. Hồng Ân Huấn Giáo - Sư phạm thực hành đòi hỏi các Giáo Lý Viên phải gương mẫu, có đời sống nội tâm cao, biết vận dụng phong cách tâm lý sư phạm giáo dục, nhất là cần ơn Chúa để nhiệt tình, quảng đại, hy sinh trong sứ vụ và chia sẻ niềm tin yêu của mình.

Đầy thiện chí và hân tòng đồ, các Bạn hãy tin tưởng và tiếp tục cuộc hành trình.

*Nguyện xin Chúa Giêsu, “Thầy dạy Chân lý”
luôn trợ lực cho những ai dấn thân vào sứ mệnh Ngôn
Sứ và Mục Tử của Người.*

Mong gặp các Bạn tại một điểm hẹn:

“Giáo Lý Hồng Ân”

— *Hồng Ân* —

Phần I

TƯƠNG QUAN GIÁO DỤC

THẦY – TRÒ

Huấn Giáo là cả một sự nghiệp giáo dục con người toàn diện. Vì thế tương quan Thầy – Trò, Nhà Giáo dục – Kẻ Thụ giáo, GLV – Học Sinh chiếm một vị thế quan trọng. Ngày nay người ta nói nhiều đến tương quan cá vị, một mối tương quan tạo điều kiện thuận lợi để GLV gặp gỡ học sinh. Có thể nói đây là một nghệ thuật cao trong giáo dục, bởi GLV thể hiện khả năng tiếp xúc, đón nhận và hiểu mà không làm tổn thương sự tự do và trưởng thành của học sinh.

Con người sống có nhau, Kitô hữu luôn có tương quan với những người khác. Trẻ em sống có bạn bè. Ngay cả những đứa trẻ không tốt cũng cấu kết với nhau thành “băng”, nhóm. Gần gũi nhau, sống bên nhau luôn có ảnh hưởng hỗ tương. Vậy giữa GLV và học sinh hẳn có một tương quan quyết định.

Người với người

Thường thì GLV nói với học sinh. GLV đương nhiên có kinh nghiệm hơn, có trình độ hơn, vì thế “khác” với học sinh. Điều này có thể gây khoảng cách đáng tiếc. Vì thế GLV cần hiểu tuổi tác, môi trường sống, hoàn cảnh của học sinh. Tầm nhìn của trẻ ra thế giới bên ngoài tuy không

rộng bằng GLV, nhưng không phải vì thế mà bảo chúng co cụm, ích kỷ. Khác nhau thì có.

Đời sống đức tin phát triển theo thời gian, GLV cần biết truyền đạt sao cho phù hợp, kéo mang tiếng là “thầy dạy” trên cao. Đồng hành với trẻ và hòa nhập sao cho bước đường tăng trưởng tiệm tiến, hài hòa.

Trẻ cần quan sát và nhớ. Chớ dạy quá cao siêu. Trẻ nhìn thấy Thiên Chúa, thế giới chung quanh, anh chị em chung quanh theo kiểu của chúng, Trẻ có lối sống với Chúa, với bạn bè, trong Hội Thánh, giữ luật, lãnh Bí tích theo cách thức của chúng. Tài của GLV là hướng dẫn sao cho phù hợp với nhận thức của trẻ.

Tôn trọng con người

Thiên Chúa tôn trọng con người. Trẻ rất nhạy cảm khi thấy GLV tôn trọng chúng. Chớ dễ coi chúng là “con nít!” Đòi hỏi trẻ giữ luật là điều phải thôi, nhưng luật vì con người, cho nên nhớ đặt con người trên kỷ luật. Chẳng hạn khi trẻ không đúng giờ, biết đâu chúng sắp xếp phụ giúp cha mẹ việc gì đó rồi mới vội vã đi học giáo lý, dù chúng rất ham học giáo lý. Chúng cũng biết điều đấy chứ. Vậy chớ vội phạt vì trẻ tới trễ.

Trẻ dễ nói; nói rất tự nhiên; nói thật lòng; nghĩ sao nói vậy. Đừng coi thường cách diễn tả của trẻ. Đừng tự ái khi mới nghe thấy phạt lòng. Đừng quan trọng hóa sự việc khi có sai lầm.

Trẻ cũng có những đau khổ thầm kín đấy. Cần biết tỏ ra gần gũi, cảm thương.

Trẻ thích được chú ý. Có khi làm trò ngớ ngẩn, nhưng lại có ý đồ. GLV chớ coi thường. Có những em không thích đi học giáo lý. Chúng bị cưỡng bức. GLV cần làm sao cho trẻ thích đi học giáo lý.

Trẻ cần được đối xử như đứa trẻ, chứ không như GLV muốn chúng là.

Chính qua sự tinh tế của GLV mà tương quan giữa trẻ với Chúa mạnh lên. GLV cần biết chìm đi để trẻ gặp Chúa. Chính Chúa mới là tất cả đối với trẻ. Hãy để Chúa hành động và chinh phục trẻ.

Giáo dục khai phóng

GLV phải giúp trẻ tìm ra chính mình, trở nên chính mình (*là trai, là gái*), trở nên kitô hữu. GLV sống giữa trẻ, không phải để bắt trẻ theo mình, biến trẻ giống mình. Mỗi đứa trẻ là hình ảnh “đin” của Đấng Tạo Hóa.

GLV cần giúp trẻ tự lập và tự do. Tự do để trở nên chính mình. Tự do đối với người khác. Kể cả tự do trong nỗi sợ hãi và khuynh hướng bộc phát của chúng. Giúp chúng tự do học biết Thiên Chúa là Đấng giải phóng nhân loại. Vấn đề hẳn chẳng dễ gì. Nhưng trẻ cần được độc lập dần dần; có thể cách suy nghĩ và sống sẽ xa dần GLV. Chớ hốt hoảng. Chỉ với đức tin sâu xa và tình yêu lớn lao mới giữ được trẻ trung thành với những gì chúng đã lãnh nhận.

Hy vọng

Cho dù có gì xảy ra đi nữa, người loan báo Tin Mừng không bao giờ được thất vọng. Hãy tin tưởng nơi Chúa. Đặt tin tưởng nơi trẻ. Giúp trẻ vượt thắng khó khăn bằng sự tin

tưởng. Luôn cho trẻ thấy chúng ta hy vọng nhiều nơi chúng. Trẻ dốt ? Nghịch ? Phá ?... Cứ hy vọng. Nhờ có hy vọng, GLV sẽ không bỏ cuộc, trẻ sẽ biến đổi.

Kết

GLV mà biết YÊU trẻ như Thiên Chúa yêu chúng, ắt luôn kính trọng, chăm sóc, giữ gìn trẻ. GLV tha thiết mong trẻ trưởng thành trong tự do và sung mãn. Tình yêu luôn tin tưởng và hy vọng triệt để.

ĐỒNG HÀNH

“Ba người cùng đi trên đường, thế nào cũng có một người là Thầy ta” (*Khổng Tử*).

Như người Thầy, người Anh, người Chị, người bạn, GLV đồng hành với các học sinh, đồng thời dẫn dắt chúng đi vui vẻ, tới đích an bình.

Chứng nhân

Sao thì mình cũng là GLV, được tuyển chọn và sai đi. Chấp nhận thân phận yếu hèn, giới hạn, nhưng GLV không thể không biểu lộ một phong cách ở mức cao, có trình độ tương đối, và, nhất là có lòng đạo sâu. GLV luôn dẫn bước trong niềm tin, và cách thức sống đạo của GLV

phải toát lên chiều sâu và tính trưởng thành của một đức tin không gì lay chuyển nổi.

Học sinh cần được ánh sáng Lời Chúa chiếu soi, và chúng luôn luôn rất cần những hướng dẫn viên lành nghề, tài ba, đạo đức. Chẳng hạn, một GLV siêng năng tham dự Phụng Vụ cách sốt sắng, tìm được niềm vui chan chứa khi lãnh các bí tích Hòa Giải và Thánh Thể, thì không những mình gặp Đức Kitô, lẽ sống còn của sự nghiệp GLV, mà còn nêu gương sáng, khiến trẻ tâm phục khẩu phục, phấn khởi đi trên cùng một con đường, và đạt tới cùng một mục đích: gặp được Đức Kitô.

Mọi thời, nhất là ngày nay, nền giáo dục gia đình, nếp sống xã hội, môi trường giáo xứ, thế giới tục hóa đang rất cần những chứng nhân. Hơn ai hết, những chiến sĩ của Chúa Kitô phải là chứng nhân của niềm tin, của sức sống, của tình yêu.

Khai sáng

Hai môn đệ trên đường Emmaus (*Lc 24,13-35*), viên sĩ quan Ethiopi trên đường Gaza (*CVTD 8,26-40*) đã được khai sáng nhờ Lời Chúa và sự hướng dẫn của người khác.

Con người ngày nay, đặc biệt các thanh thiếu niên, tùy từng lứa tuổi, luôn có những vấn đề. Các em có những khát vọng, kế hoạch, ước mơ; các em đang trông chờ một cái gì đó; bao vấn nạn nảy sinh trong đầu óc các em.

Qua Huấn Giáo, GLV có khả năng – dĩ nhiên với ơn Chúa, giúp khai thông, mở đường, cho các em thấy “bờ bên kia”. GLV không tiến hành sự việc trên mây trên gió,

nhưng khởi đi từ chính lòng trẻ, làm khơi dậy ánh lửa vốn đã từng âm ỉ trong tâm hồn chúng.

Rảo qua từng Bài, Phần, Cấp Giáo lý, học sinh sẽ tiếp xúc với suối nguồn đức tin, đón nhận hồng ân Đức Tin vốn là quà tặng tuyệt vời Chúa dành cho thụ tạo bé nhỏ. Nhờ GLV, trẻ học để trở nên môn đệ của Chúa Giêsu, được chính Chúa Giêsu dạy dỗ và biến đổi. Cuối cùng trẻ gặp được Đức Kitô là “đường, sự thật, sự sống” (Ga 14,6), và được Đức Kitô dẫn đến Chúa Cha.

Nẻo đường Thánh Kinh đang mở rộng chân trời cho những ai muốn tìm gặp Thiên Chúa. Ngoài ra, qua việc năng lãnh nhận các Bí tích cách hữu hiệu và tham dự Phụng vụ linh động, sốt sắng, am hiểu những cử chỉ, lời đọc, bài hát...thì cả GLV lẫn học sinh được giáo dục sắc bén trong đức tin, và sẽ cùng nhau tiến bước trên đường cứu độ. Cùng đi với nhau là thế đó.

Chia sẻ

Đời sống cá nhân của GLV càng giống Chúa Giêsu bao nhiêu, ảnh hưởng đối với học sinh càng đậm sâu bấy nhiêu. Nhất là một cuộc sống thân gần với Chúa Giêsu sẽ đưa tâm hồn vào một cuộc gặp gỡ huyền diệu và một sự trao ban quyết liệt. Thực ra, chính Đức Kitô Phục Sinh tự mặc khải và trao ban trước, để chúng ta đáp trả bằng phục vụ và hiến dâng không còn tính toán.

Cách thức chia sẻ sống động phát xuất từ đời sống bên trong đầy lửa nóng, đầy tinh thần tông đồ truyền giáo. Vì thế, GLV không ngừng :

- Biểu lộ lòng trung thành với đời sống học sinh, với chúng tá kitô hữu, với Lời Chúa mình gẫm suy và giảng dạy. Đúng là dạy điều mình tin, sống điều mình dạy.

- Tìm cách khơi dậy hứng khởi nơi học sinh, để các em luôn phấn khởi học tập, thú vị lắng nghe Lời Chúa, tích cực khám phá và đáp trả bằng đời sống kitô hữu tốt.

- Đưa ra những sáng kiến mới qua Sinh Hoạt Huấn Giáo, nhằm soi sáng tâm hồn, mở tầm con mắt và đốt cháy trái tim của trẻ.

Kết

Cùng đi với trẻ, GLV luôn là hướng dẫn viên, linh hoạt viên số một – dĩ nhiên là sau Chúa Giêsu. Các bạn mang sứ mệnh dẫn đưa trẻ đến với Chúa Giêsu, với Hội Thánh, với anh chị em. Trên đường đi, GLV mờ dần đi, và nổi bật lên trong cuộc đời và trong lòng trẻ là Giêsu.

Bài 3

KHOI LỬA

Thanh thiếu niên ngày nay đang chìm trong thế giới tục hóa. Những cảm nhận linh thánh đang mất dần, và một lối sống khô khan, có vẻ vô đạo đang xói mòn tâm hồn các em. Ai nếu không phải là GLV, những Người Bạn quý yêu của trẻ, có tham vọng khơi dậy lòng ham thích tôn giáo nơi trẻ ?

Hãy nắm

“Hãy nắm thử coi Chúa êm ái dường nào” (Tv 34,9). Khám phá Thiên Chúa là con đường của Huấn Giáo. Hiểu thấu lòng tốt của Chúa là công trình của học hỏi, tìm tòi, nhất là yêu mến. Đạt tới những mức độ ấy, con người sẽ đáp trả và biết đón nhận Thiên Chúa.

GLV cần có kinh nghiệm đức tin, thể hiện những cuộc gặp gỡ cá vị với Chúa thật thâm sâu, thẩm tình. Qua những cảm nhận của tình yêu, lòng tốt, vẻ đẹp, niềm vui, chia sẻ, tình người, tha thứ...đến những buổi liên hoan, sinh hoạt, thể thao, âm nhạc, chuyện trò, tâm hồn sẽ tràn ngập niềm vui, cách nhìn cuộc sống thêm lạc quan, và như thế đời kitô hữu sẽ được chiếu sáng.

Mỗi giờ giáo lý qua đi là một cuộc hẹn gặp lại lần sau đầy ham thích. Làm được vậy là đang khơi dậy, giúp cho nắm được niềm vui theo Chúa, phụng thờ Chúa, sống cho Chúa. Lửa mến Chúa cứ thế tăng dần, tâm tình trẻ sẽ

chuyển biến tốt và các em sẽ sống đạo trong đời thường một cách phi thường. Xem ra chẳng có gì lạ kỳ, nhưng đó là tác dụng của ánh sáng còn sáng và muối còn mặn nơi GLV.

Lòng rộng mở

GLV không ngừng nỗ lực trở thành chuyên viên của Lời Chúa, của đời kitô hữu. Trong lớp giáo lý, GLV chia sẻ, chú đâu có đơn thuần là “nói” hoặc “dạy”, để qua nghe và thấy, trẻ biết đáp trả. Các bạn hãy nhớ lại giây phút linh thiêng biểu lộ Tâm tình trong Diễn tiến của Tiết Giáo lý (SPCB. Bài 7. B số 3 t.49). Nói cách khác, qua cuộc đối thoại trong Giờ Giáo lý, GLV và trẻ gặp nhau để cuối cùng, gặp Chúa. Có thể nói Cao Điểm của giờ giáo lý chính là đây.

Lời được loan báo làm cho lòng rộng mở, bởi Lời có khả năng giải thoát, làm cho sống, giúp biết sống, cho nếm cảm hương vị Tình Yêu. GLV luôn ý thức tầm quan trọng của những diễn biến khác nhau, dù rất nhỏ, trong Giờ Giáo lý. Đối diện với mình, là những con người không chỉ có “đầu”, mà còn có “trái tim”. Vì thế, từ cách trang trí “phòng” học, lối ăn mặc, cử chỉ đến từng lời của GLV đều phải biết “nói”.

“Nói” cho con tim, nói cho tâm hồn, sau khi đã nói lọt qua lỗ tai. Vì thế, việc dọn bài cẩn thận, kỹ càng là trách nhiệm không thể thiếu được, nhờ đó có cái để nói, nói đúng, nói điều đáng nói mới dễ “nghe”. Còn muốn nói được với trái tim trẻ, chính tâm hồn GLV phải có những kinh nghiệm cá nhân về đề tài trình bày trong lớp. Sống được những gì mình muốn chia sẻ chắc chắn tạo nền cho

chúng tá vững chắc, và đương nhiên sẽ có tác dụng cao trong lòng trẻ.

Đáp trả

Nghe được, nghe thấu, trẻ sẽ đáp trả. Chính Thánh Thần sẽ giúp trẻ tiếp tục khám phá, thích thú học hỏi và tìm tòi mà không chán nản, một hăm hở mở rộng lòng cho một “Ai Khác”. Chỉ cần Người ấy hiện diện là đủ rồi. Vâng, Chúa Giêsu luôn hiện diện trong Lời của Người. Chúa Giêsu hiện diện trong Thánh Thể. Chúa Giêsu hiện diện trong các biến cố, nơi các bạn bè khiến trẻ quyết tâm sống tốt hơn mà không đặt nặng vấn đề kiến thức hoặc tình cảm ướm át.

Huấn giáo, vì thế, là môi trường thuận lợi để Chúa tỏ mình ra, Chúa trao ban chính mình cách nhưng không, Chúa đến với con người, cứu sống con người, yêu thương con người. Khám phá ra và cảm nhận được như thế, khát vọng về linh thánh ngày càng cao, trưởng thành, nhờ đó cuộc sống tươi vui, tâm hồn bình an.

Cho lửa bùng lên

Lửa đã khơi lên, từ từ sẽ cháy bùng. Lời Chúa sẽ dẫn trẻ đi từng bước, giúp các em vượt khỏi những thềm muốn thế tục, những hình ảnh “hấp dẫn”, những sai lỗi khó tránh, những thiếu sót đương nhiên của trẻ. Các em sẽ đi vào một cuộc xuất hành mới, bỏ lại đằng sau những gì là trẻ con, nếm được vị ngọt của Lời Chúa, vui sống đời kitô hữu của mình.

Kết

Trẻ em vẫn là trẻ em. Chỗ đứng của GLV luôn có giá trị nhất định. Tuy nhiên vai trò của Chúa Thánh Thần mới là chính yếu. Hãy để cho Chúa Thánh Thần khơi dậy ngọn lửa trong lòng trẻ, trong lòng chính GLV, để không chỉ trong giờ Giáo lý, mà xuyên suốt cuộc hành trình đời thường, tâm hồn luôn bùng lên vì yêu mến, trào dâng khắp nơi những tâm tình ngợi khen, tôn vinh, cảm tạ, khẩn cầu đối với Thiên Chúa.

VỚI TRẺ : Thân tình và tin tưởng

Thi hành sứ mệnh, GLV đến với mọi em học sinh. Có em hiền ngoan, có em quậy phá, biếng lười. Tất cả là con Chúa, được Hội Thánh và phụ huynh tín nhiệm trao phó cho GLV. Lòng nhiệt hành và thiện chí thật cao. Tuy nhiên, khó khăn vẫn dồn dập dù các bạn áp dụng Sư phạm, soạn giáo án, theo chương trình, giữ kỷ luật. GLV thân mến, các bạn không thể đến với con người bằng những thứ đó. Tiên vàn cần sức mạnh và hương vị của Tình Thương !

Thân ái và tin tưởng

Xa cách chỉ gây cách xa. Thân ái sẽ xích lại gần, vì có tin tưởng. GLV thương trẻ là điều dĩ nhiên, nhưng phải làm sao để trẻ “thấy mình được thương” (*Don Bosco*), thấy có tình thân thực sự, bấy giờ trẻ mới dám gặp, dám nói, dám phó thác đầy tin tưởng. Từng lời nói, cử chỉ, cách cư xử của GLV đều biểu lộ sự thân tình. “Thiếu thân tình thì tình thương không thể được chứng minh, và thiếu sự chứng minh này thì không thể có sự tin tưởng” (*Don Bosco*).

Để các trẻ tin mình, mình phải tin trẻ đã. Không thân tình làm sao có tin tưởng.

Thế nào là thân tình ?

Một sự thân tình trung thực đều trông thấy được, chứ không chỉ yêu bằng môi miệng. Trẻ cần dấu hiệu, cần bằng chứng tỏ tường. Tỏ thế nào đây ?

- **Một tình thương trong sáng**, không biến các em thành “đối tượng âu yếm”, không coi các em như của riêng mình, nhưng vui sướng thấy các em ngày càng độc lập với chúng ta và thuộc trọn về Chúa. Khabil Gibram đã nói với bậc cha mẹ:” Các con của anh chị không phải là con cái anh chị. Chúng là con trai con gái của Tiếng Gọi Sự Sống. Chúng nhờ anh chị. Và mặc dầu chúng ở với anh chị, chúng không thuộc về anh chị”. Chúng càng không là của riêng một GLV nào.

- **Một tình thương vô điều kiện**, không có vết tích một sự “mặc cả”. Trẻ có “khó”, có “lì lợm”, có tệ, ngu xuẩn, cà chớn đến đâu đi nữa, GLV phải luôn sẵn sàng tỏ tình thương và giữ niềm tin tưởng đối với em. Phải biết hy vọng và đợi chờ, và có đủ khả năng chạm trán với chán nản,

thất bại, biết chấp nhận giới hạn của chính mình và can đảm tiếp tục hy sinh cho các em.

Đôi khi phải sửa phạt, GLV vẫn lấy tình thương mà sửa sai, chứ không để hả cơn giận; phải tôn trọng nhân phẩm của các em chứ không được quyền hạ nhục, bêu xấu chúng.

- **Một tình thương cương nghị**, chứ không nuông chiều, buông thả. Khi cần, phải biết chống đối, từ chối, ấn định giới hạn. Trẻ có thói vào hùa, làm bừa và lăm phen thủ đoạn. GLV phải tỏ cho các em thấy mình không biết sợ, sẵn sàng đối phó và không dung thứ những sự bừa bãi.

Cương quyết không có nghĩa là hà khắc hay hắc ám. GLV không đồng lõa với điều sai, nhưng luôn sẵn sàng đối thoại và tha thứ cho người làm sai.

- Nhất là **một tình thương nặng chất Tin Mừng**. “Yêu như Chúa yêu” (x.Ga 13,34). Tuyệt vời. Yêu như Chúa Giêsu yêu ! Một tình thương thật cụ thể: rảo khắp nẻo đường để gặp người què, tàn tật, dui mù, điên khùng, tội lỗi, trẻ em. Chúa đón nhận tất cả những ai tới gặp Người. Chúa đón nhận với lòng cởi mở, biết chia sẻ, cảm thông và chúc phúc.

GLV thân mến, chấp nhận trẻ với tất cả những khác biệt của trẻ, khác với ta và chấp nhận luôn hình ảnh mà ta có về người đó. Không thành kiến, không mang mặc cảm, không để cho ấn tượng xấu đẩy lui trẻ xa ta. Lòng yêu chân tình không cho phép GLV phân loại trẻ thiện cảm và ác cảm. Chúa Giêsu đòi yêu cả kẻ thù cơ mà !

Yêu như Chúa Giêsu yêu là tập cho và nhận. Tưởng cho là chuyện dễ, nhưng lắm lúc để người khác có cơ hội để cho ta cái gì mà ta biết nhận cách vui vẻ, chân thành hẳn không dễ hơn cho đâu.

Yêu như Chúa Giêsu yêu là yêu tới cùng, yêu đến trao ban chính mạng sống mình, bởi “ không có tình thương nào cao cả hơn tình thương của người đã hy sinh tính mạng vì bạn hữu của mình “ (Ga 15,13).

Kết

Các GLV thân mến, “ Đức mến thì nhẫn nhục, hiền hậu, không ghen tương, không vênh vang, không tự đắc, không làm điều bất chính, không tìm tư lợi, không nóng giận, không nuôi hận thù, không mừng khi thấy sự gian ác, nhưng vui khi thấy điều chân thật. Đức mến tha thứ tất cả, tin tưởng tất cả, chịu đựng tất cả “. (I Cr 13,4-7)

BÊN CẠNH TRẺ

Thân tình với trẻ để gây tin tưởng. Sửa phạt để giúp trẻ nên tốt. Bao công khó bỏ ra cũng chỉ vì yêu thương và phục vụ. GLV dường như đóng vai trò thiên thần bản mệnh của trẻ. Tin tưởng trao phó trẻ cho ta, Hội Thánh, phụ huynh chả mong cho con cái nên người, nên thánh là gì. Để chu toàn được sứ mệnh này, GLV cần biết sống bên cạnh trẻ.

Biết trẻ

GLV là nhà giáo dục. Trẻ không chỉ được học giáo lý, mà qua Huấn giáo, được giáo dục nên người, nên kitô hữu tốt, nên thánh. Tương quan giữa GLV với trẻ vừa thâm sâu vừa phong phú về giá trị và ý nghĩa. Cho nên GLV phải hiểu trẻ, biết trẻ.

Trước hết, bạn không thể không biết tên trẻ. Biết từ ngày đầu, biết ngay sau khi học giờ đầu tiên, biết trước cả khi nhận lớp càng hay. Gọi một đứa trẻ “dịch danh” tỏ thân tình, gây uy tín và chinh phục lòng cách tuyệt diệu. Từ ngạc nhiên, phục nề đến triu mến, trẻ rất tin tưởng. “Bạn hãy nhớ rằng trong toàn thể ngũ vựng, tên gọi của một người là chữ đẹp và quan trọng nhất đối với người đó” (*Dale Garnegie*).

Biết những gì liên quan đến trẻ: con cái nhà ai, học trường nào lớp mấy, con thứ mấy trong gia đình. Bạn thử

ngĩ coi, vào một ngày nào đó, bỗng dưng Cha xú hay thấy cô đến bên cạnh, vừa mỉm cười vừa nói nhỏ: “Mừng Sinh nhật em nhé”, ôi chao, bạn hãnh diện sung sướng vô vàn. Không món quà nào quý bằng !

Theo sát trẻ

Trong lớp, học sinh là của bạn. Ra khỏi lớp, các em vẫn là của bạn. Trong nhà thờ, các em cũng là của bạn. Ngoài đường, trong gia đình đâu phải các em hết là của bạn

Bạn luôn sống gần bên trẻ trong tình thương mến, trong cầu nguyện cho trẻ, trong các hy sinh vì trẻ khi dọn bài, chấm bài. Bất cứ ở đâu. lúc nào, khi có điều kiện, bạn phải giúp đỡ trẻ, nhất là ngăn ngừa hoặc bảo vệ trẻ khỏi điều xấu.

Đã là GLV, đã lãnh trách nhiệm đối với trẻ, việc theo sát, sống với trẻ để hướng dẫn, dạy dỗ, nâng đỡ trở thành lẽ sống của chúng ta. Điều này càng rõ nét đối với các em “khó”. GLV phải “chăm sóc” đặc biệt những em này. “Lời ra” là có chuyện. Cho nên mắt bạn không bao giờ rời xa chúng, đến độ những dự tính tinh nghịch của chúng hoàn toàn bị vô hiệu hóa.

Ngoài ra, bạn còn có thể lợi dụng thời cơ “nói nhỏ” vào tai chúng một hai câu. Mọi hành vi tốt xấu của trẻ đều không được lọt mắt bạn, bởi một lời khen có thể gây hứng khởi cao, một tiếng chê có thể khiến trẻ đó mặt tía tai và hối cải, một câu nhắc nhở đúng lúc có khi còn hiệu quả hơn cả bài lên lớp dài.

Nói chuyện với trẻ

Vượt qua hàng rào “người lớn – trẻ con”, GLV trở nên bạn của trẻ. Bạn bè thích và thấy dễ nói chuyện với nhau. Mở đầu bằng một tiếng chào – không cần phải đòi trẻ chào rồi mới đáp, càng không được không đáp khi được trẻ chào.

Một câu hỏi thăm: bài thi khó không ? Ba đi xa về chưa ? Má mới sinh em trai hay gái ? Áo mới đẹp thật v.v. và v.v. xem ra tầm thường, nhưng có tác dụng giáo dục ghê gớm. Trẻ thật không ngờ được anh, được chị lưu tâm đến thế. Thế rồi dạy gì chúng cũng học, bảo chi chúng cũng nghe. Ngon quá đi chứ.

Quan tâm và tình thương làm cho gần nhau là thế. Trẻ là con người chứ đâu phải đồ chơi. Trẻ đang ở bên bạn như con, như em chứ đâu phải người xa lạ. Trẻ hay, bạn đâu bỏ qua được. Trẻ dở, sai bạn không được phép làm ngơ. Ánh mắt của bạn, nụ cười của bạn, lời nói của bạn không chỉ chạm tới trẻ mà còn đâm thấu lòng trẻ nữa.

Kết

Những điều vừa chia sẻ có thể khiến GLV lấy làm “kinh” quá. Không dễ là cái chắc. Xin bạn lưu ý là trẻ em vẫn thích học được cách sống trong thế giới người lớn. Chắc bạn sẽ ngạc nhiên khi đọc thấy nhật ký của một em 15 tuổi: “Con người, một hữu thể huy hoàng được thần linh hóa”. Thế nên, sống bên cạnh trẻ, chú ý tới trẻ, yêu thương trẻ sâu xa chân tình là thứ khí giới vạn năng trong tầm tay bạn.

Phần II

ÁP DỤNG PHƯƠNG PHÁP SỰ PHẠM

NGUỒN TRỢ LỰC

GLV hay nói đến Phương pháp Sư phạm. Nhà giáo dục nào cũng cần phải có những phương pháp. Huấn giáo dành cho trẻ thời gian rất hạn hẹp (1-2 tiết mỗi tuần). Vì thế rất cần đến những phương pháp thích hợp để có sự liên tục trong giáo dục. Mọi người đều nhìn nhận vai trò của gia đình, học đường và giáo xứ có tầm quan trọng lớn đối với việc thành hình con người trẻ. Chúng ta luôn kêu gọi, động viên và hoan nghênh phần đóng góp của từng môi trường liên quan đến trẻ.

Sách giáo lý

Từ lâu, đối với trẻ em, Hỏi-Thưa là cách thức giúp trẻ thuộc bài, nhớ bài để sống rất hữu hiệu. Tuy nhiên, ngày nay, xem như lối học này không còn phù hợp. Trẻ thời đại muốn đóng vai chủ động hơn trong việc tìm tòi, khám phá và đáp trả. Trẻ muốn được đối thoại với GLV, được nghe chia sẻ và học hỏi nơi những chứng nhân sống hơn là nơi chữ viết trên sách. Giáo Lý Hồng Ân mong đáp ứng yêu cầu thực tiễn này.

Tài liệu

Ngoài Sách Thủ bản cho Học Viên, GLV cần được hỗ trợ nhờ Giáo án, Băng nhạc, Video...Chỉ cần lưu ý: đây chỉ là những phương tiện giúp dễ hiểu dễ nhớ để đào sâu giáo lý. Dĩ nhiên cũng giúp trẻ thấy thú vị hơn khi học giáo lý. GLV cần biết khai thác cách nghiêm túc các tài liệu ấy. Nhất là bản thân tập làm quen và giúp trẻ làm quen ngày một hơn với Thánh Kinh, đặc biệt Tin Mừng.

Ngoài ra, GLV nên biết tận dụng cách khôn khéo các phương thế sinh hoạt khác, chẳng hạn: ca, vẽ, tranh, phim ảnh. Những thứ đó dễ thu hút trẻ, khiến chúng trở nên sống động và ham học. Trẻ có lối diễn tả đức tin theo kiểu của chúng, nhưng nhờ có cái để nghe, nhìn, thấy, tâm trí trẻ được kích thích để tìm hiểu, suy nghĩ và củng cố “lập trường” đức tin nơi mình.

Sinh hoạt thực tiễn

Thực hành ngay sau khi học, thực tập cách cụ thể sẽ làm giàu cho kho kinh nghiệm. GLV tạo cơ hội (nếu điều kiện cho phép !) để trẻ em tham gia Hành Hương, tham quan, du lịch, hoặc đi thăm trại cùi, viện dưỡng lão, viện mồ côi, hoặc dự những lễ nghi Rửa tội, Thêm sức hầu giúp trẻ quan sát, tự luyện và đạt tới những cảm nhận cá nhân có chiều sâu.

Tham dự một buổi Lễ Phong chức Linh mục hay Khấn Dòng, trẻ sẽ hiểu hơn, thích hơn đời dâng hiến, đời phục vụ ích chung. Việc làm mạnh hơn lời nói là thế. Bởi vì qua giác quan (quan sát), trẻ sẽ có những suy nghĩ, sẽ nhớ nhiều và đem lòng yêu thích. Đối với GLV, sinh hoạt không

phải chỉ để mà sinh hoạt – cho vui, qua giờ. Sinh hoạt nhằm thức tỉnh tâm hồn, óc sáng tạo, lòng đạo đức.

Bầu khí linh thiêng nơi thánh đường, không khí trong lành ở miền quê, cảnh thiên nhiên hấp dẫn tại các trung tâm du lịch, tình thắm nồng của các anh chị em phục vụ người nghèo, kẻ già nua, bệnh tật...thầy đều để lại những dấu ấn khó xóa nhòa. Chúng tác động mãnh liệt trên tâm trí trẻ, và khi tới thời tới buổi, chắc chắn sẽ trở bông kết trái.

Những khó khăn về thời giờ, tiền nong, sức khỏe trong vấn đề này quả dễ hiểu. Nhưng lòng nhiệt thành “vì lợi ích trăm năm trồng người”, vì phần rỗi các linh hồn, và với ơn Chúa, GLV quyết vượt thắng gian khó. Những gì có thể làm, chúng ta hết sức làm. Phần còn lại xin phó thác cho tình thương quan phòng của Chúa.

Thực tập ở nhà

Trẻ em thường khá năng động. Chúng không chịu ở yên. Hơn nữa nên tạo điều kiện để trẻ không ở nhưng. Nhà cư vi bất thiện. Vì thế, GLV nên thường xuyên cho bài học, bài làm ở nhà- Homework. Chúng ta thông cảm với trẻ vì biết trẻ phải học văn hóa, phải giúp đỡ gia đình, phải có thời giờ vui chơi, giải trí. Tuy nhiên thường thì về nhà, nếu thiếu việc làm, trẻ sẽ đi chơi lông bông, gây ảnh hưởng không tốt đối với tâm hồn và cuộc sống.

Cho bài học, hẹn lần sau khảo. Chắc chắn trẻ sẽ học bài.

Ra việc thủ công: cắt hình, cắt chữ, tìm hoa, tìm bướm bướm...đều hỗ trợ óc quan sát, khéo tay, tài phụ của trẻ. GLV nên cho thời gian thích hợp, chỉ cách thức và khi

cần phải cung cấp một số phương tiện. Xin nhắc lại: phương tiện luôn là phương tiện. GLV biết mình nhắm gì khi ra các đề tài ấy.

Khen thưởng, đánh giá tài nghệ đều tăng thêm phần khởi trong lòng trẻ. Việc cho điểm rất quan trọng đối với trẻ. Phải rất công bằng, vì trẻ hay so sánh. Phải rất chuẩn xác vì trẻ thường thắc mắc.

Đôi khi chúng ta quá coi nhẹ một sự việc nhỏ nhoi, như thêm hoặc bớt một phần điểm. Vậy mà có khi lại là đà vươn cao hoặc nên có sụp đổ cho cả một con người cơ đấy.

Mỗi trẻ một khác

Trẻ không ai giống ai. Cá tính , mọi trường sống, gia đình đều góp phần vào sự khác biệt về nhận thức, cách ứng xử, tâm lý của từng đứa trẻ. GLV cần luôn có sáng kiến giúp trẻ thể hiện óc sáng tạo, khả năng diễn tả của mình.

Bề dày kinh nghiệm đời thường không thể không tác dụng mạnh vào đời sống thiêng liêng. Vì thế, nhờ gần gũi với các em, nhờ tình yêu thương tinh tế dành cho các em, vì mối quan tâm lo cho phần phúc đời đời của các em , GLV biết cho mỗi trẻ dùng “thức ăn” riêng. Có đứa phải nghe mới nhớ, đứa khác phải thấy mới chịu, đứa khác đòi viết hẳn lên bảng, lên giấy mới thỏa mãn. Có đứa phải nặng lời mới nghe !

Đáp ứng thỏa đáng cho từng trẻ quả ngoài tầm tay. Tuy nhiên, GLV vẫn tìm và có cách để xử với mỗi em sao cho thích hợp và hữu hiệu nhất. Sự hiện diện của bạn bè, người chung quanh có ảnh hưởng lớn trong lãnh vực này. Vốn có xã hội tính, trẻ cần có bạn để chơi, để cùng học,

cùng sinh hoạt. Khai thác tốt khía cạnh này, GLV có thêm người hỗ trợ mình rất tuyệt, bởi “gần mực thì đen, gần đèn thì sáng” thế nào thì nhờ tinh thần tập thể, nhờ gương tốt của bạn bè, trẻ sẽ được đào luyện nên trò giỏi, trò ngoan, thành người.

Kết

GLV tiếp thu những cái hay nơi từng phương pháp và tận dụng những khía cạnh phù hợp nhất cho học sinh của mình. Nhờ tính năng động và tài thích ứng, các phương pháp và phương tiện đều phục vụ cho cuộc sống, cho sự nhận biết Thiên Chúa, cho niềm tin. Tất cả nhằm khơi dậy và củng cố tình yêu của trẻ đối với Thiên Chúa, Hội Thánh và anh chị em mình.

Nguồn trợ lực là những nẻo đường giúp tăng cường sức sống, niềm vui trong học tập. Chúng ta không được ru ngủ, đánh lừa và làm cho trẻ ra biếng lười. Mọi thứ đều không ngoài mục đích khơi dậy, củng cố hoặc hàn gắn tình yêu, một kho tàng được phong phú nhờ những khám phá, những đột nhập, những lối sống. Tình yêu, không ai dạy cho được. Tình yêu, đây là kết quả của bao cố gắng và hy sinh. Tình yêu là cho và đáp trả.

GLV LINH HOẠT VIÊN (LHV)

Đứng lớp, GLV đóng vai người làm chủ tình hình để mọi biến chuyển trong một Giờ giáo lý có ảnh hưởng tích cực đối với tâm hồn và cuộc sống đức tin của trẻ. Thời gian, nơi chốn, nhất là các học sinh đều mang tính quyết định cho bước tiến của giờ giáo lý. Những khác biệt, những trắc trở, những sự cố có thể xảy ra...đều đòi hỏi đôi mắt, đôi tay, miệng lưỡi và trái tim của GLV.

Nói cách khác không gì, dù rất nhỏ, thoát khỏi tầm nhìn và mối quan tâm của GLV. Sinh động hay linh hoạt đều chạm đến sự sống, đến tâm hồn. GLV không đứng lớp để thống trị, cưỡng ép, để mặc. GLV có sứ mệnh phục vụ đời sống đức tin các học sinh, đồng thời giúp các em gặp chính Đấng là sự sống.

Mong các GLV có điều kiện tham dự Khóa Căn Bản LHV Giới Trẻ.

HAHG chỉ xin giới thiệu vài nét giúp các bạn đạt hiệu năng tốt hơn trên cánh đồng Tin Mừng.

Chuẩn bị

Trước ngày học, trước giờ học, trước lúc học, GLV phải nghĩ tới phòng học hay địa điểm học giáo lý: quét dọn, trang trí, bàn ghế...

Bài đã được dọn ? Điểm chính ? Lời Chúa ? Bối cảnh phụng vụ, xã hội có gì liên quan gần đến giờ học sắp tới ?

Hồi tâm và cầu nguyện để có thái độ tự tin, vững vàng, an bình và mạnh mẽ cần tỏ hiện nơi nhân vật chính của giờ giáo lý sắp tới.

Tiếp đón

GLV có mặt tại địa điểm trước giờ học ít là khoảng 5 phút – nếu tới trước sớm hơn các học sinh thì quá tốt. Đầu xuôi đuôi lọt mà ! GLV có mặt, mở cửa, tiếp đón học sinh và cả phụ huynh (khi họ đưa con cái tới lớp mà thấy GLV đã ở đó, họ yên tâm biết chừng nào).

Một nụ cười, một ánh mắt, một lời chào thân ái đúng là chẳng mất tiền mua, nhưng có sức bật mạnh hơn cả đồng tiền. Học sinh ví tựa khách hàng, tới cửa hàng mà có cảm tình với chủ ắt sẽ mua thoải mái, mua nhiều nữa là khác.

Ngay cả những em tới trễ – biết đâu có lý do khách quan, cũng cần được tiếp đón nồng hậu để khỏi mặc cảm hoặc ngại ngùng. Dĩ nhiên GLV phải tùy thời cơ mà tìm hiểu lý do chậm trễ.

Hiểu biết

Hiểu trẻ, biết trẻ bảo đảm thành công trong việc hướng dẫn. Tinh mắt, tỉnh tai thật có lợi. Tại sao có em hôm nay vui thế ? Em kia sao ủ rũ buồn bã thế ? Mỗi em cần được nhận biết và kính trọng trong con người cụ thể, trong hoàn cảnh cụ thể. Làm sao có thể lỡ miệng nói chia buồn với em đang có tiệc cưới ở nhà ! Sự gì sẽ xảy ra khi bạn hí hửng chúc mừng một em vừa mới mất mẹ ?

Mỗi đứa trẻ là một thế giới thần tiên và huyền diệu. Mỗi em cần tự diễn đạt và được nghe, được đón nhận,

ngay cả khi em ấy không biết phải nói thế nào, không thể nói được một lời nào.

Nói và tạo điều kiện cho trẻ nói

Trẻ không thể chú ý lâu và rất cần được hỗ trợ bởi hình ảnh hoặc câu chuyện. Vì thế GLV đừng ham thao thao bất tuyệt. Vấn đề là nói lên được niềm tin của mình và của Hội Thánh, chứ không phải dài dòng là chắc ăn đâu.

Hơn nữa, cần để cho học sinh bày tỏ niềm tin của chúng. Nói ra trẻ sẽ nhớ nhiều hơn là chỉ nghe suông. Vì thế thỉnh thoảng nên có những câu hỏi, hoặc những phút tĩnh lặng để trẻ suy nghĩ..

Biến hóa

Trẻ mau mệt, mau chán vì không thể tập trung lâu giờ. Cần biết biến hóa. Khi dọn bài đã dự kiến những tình huống bất trắc, nên có sẵn những “món ruột” để cho “ăn”.

Hỏi, trao đổi, đọc Thánh Kinh, viết, vẽ, hát, đố, tranh ảnh, cầu nguyện... đều là muôn vàn cách để thay đổi bầu khí, giúp mỗi em có may mắn tìm được điều mình đang cần.

Đánh giá

Trẻ em nào cũng có những thành tựu và tài năng riêng. GLV cần biết khám phá, tận dụng và giúp phát triển. Môi trường Huấn giáo không chỉ cố gắng hiến cơ hội thành đạt, lớn lên và phát triển, mà còn tạo điều kiện thuận lợi để trẻ đem khả năng phục vụ người khác.

Quan tâm, khích lệ luôn mở đường cho trẻ vươn tới. Cần biết lưu tâm đến những em rụt rè, khúm núm và

những em rất muốn nổi lên, nhưng vì mặc cảm hay chưa tìm ra lối thoát.

Tập trung

Trẻ vốn sống động nên dễ gây rối trật tự, phá hủy sự yên tĩnh và làm ảnh hưởng đến cả lớp.

GLV cần biết khôn khéo nhắc nhở các em giữ kỷ luật, trật tự, nhất là yên lặng để có thể tập trung vào việc học, nghe giải thích. GLV cần tỏ ra vui tính, hòa đồng, nhưng không có nghĩa là đồng lõa với rối loạn.

Hãy nghe câu nói của Catherine: “Để buổi gặp gỡ giờ giáo lý được tốt đẹp, cần chuẩn bị các đồ gia vị trước: ba lượng tình yêu trẻ, hai lượng hiểu biết, một lượng kiên nhẫn, một nhúm tưởng tượng, một chút hài hước và một ít quyền bính”.

Thích ứng

Trong giáo dục nói chung, trong Huấn giáo nói riêng, đây là cách chủ lực. GLV phải biết thích ứng với các thế hệ trẻ, với hoàn cảnh, thời gian, nơi chốn, với tính tình, biến đổi và môi trường của trẻ.

Sự việc không dễ gì luôn xảy ra như chúng ta dự liệu. Phải chọn lúc thuận lợi nhất để các em cầu nguyện. Chẳng hạn mới vào lớp, chưa ổn định xong, chớ vội làm dấu; cuối giờ học, các em thường nôn nao ra về, đừng hấp tấp đọc kinh cảm ơn.

Thích ứng liên tục khá đòi hỏi đấy, nhưng các GLV quá biết: sự sống và loan báo Tin Mừng đòi phải trả giá như thế. Trẻ không chịu ngồi yên, trẻ thích chọc nhau, ưa

quậy trong lớp... nhưng chúng phải học. Bạn phải có cách giúp chúng học mà vẫn tôn trọng những gì là trẻ con hồn nhiên, dễ thương nơi chúng.

Định giá

Tuy trẻ hay kêu ca vì làm bài hoặc bài khó, nhưng chúng rất thích làm việc, vì sẽ được điểm, có thưởng. Học không vì phần thưởng mau qua, nhưng trẻ cần được khích lệ. Cho nên cho điểm, có những lời phê thích hợp sẽ khiến trẻ hào hứng, ham học. Khen thưởng rất quan trọng đối với trẻ, vì không chỉ “một miếng giữa làng bằng một sàng trong bếp”, mà trẻ còn thích ganh đua, hay so sánh. Phải cho công bằng, hợp lý đấy.

GLV cũng tập định giá chính mình, việc đứng lớp của mình sau mỗi giờ giáo lý, để học hỏi, chia sẻ và rút kinh nghiệm. Thành công hay thất bại đều giúp thăng tiến.

Đợi chờ

GLV nhiệt thành luôn cố gắng làm tốt vai trò linh hoạt viên hoặc sinh động nhóm. Tất cả vì học viên và cho học viên: để các em được hạnh phúc, ham thích học giáo lý, gặp được Đức Kitô. Nhưng GLV chỉ có thể chỉ đường, đi với các em được một đoạn đường và mở lối. Ngoài ra, mọi sự không còn trong tầm tay mình nữa.

Theo sát được các em, đồng hành với các em trên mọi nẻo đường thì quá lý tưởng, nhưng không thể được. Hãy giữ đúng chỗ của mình và biết đợi chờ trong tin tưởng, cầu nguyện.

Mình đã làm những gì có thể và phải làm. Tránh những nỗi buồn, lo lắng bất lợi cho cuộc sống và cách thể

hiện niềm tin. Nhớ các em, thương các em thì chu toàn bốn phận mình cách hoàn hảo, dọn bài cẩn thận để chuẩn bị cho dịp gặp gỡ sau. Niềm vui của GLV sẽ tồn tại khi mình bé nhỏ dần đi để Đức Kitô lớn lên trong lòng trẻ.

Kết :

Sống hay chết, có hồn hay “xiu” đều tùy thuộc rất nhiều nơi Linh Hoạt Viên. Khả năng có hạn, tài khéo chẳng thể cân, đong, đo. Nhưng đã là Giáo Lý Viên, ắt phải là người có nhiệt huyết, có hồn. Vì thế, Giáo Lý Viên không ngừng tìm tòi, học hỏi, tự luyện để thể hiện tốt vai trò và vị thế của mình.

ĐÔI LỜI VỀ HÌNH PHẠT

Phạt mà vẫn yêu. Vì yêu mới phạt. Theo Thánh Don Bosco thì “nếu có thể, không bao giờ dùng hình phạt”. Vàng, bất đắc dĩ lắm mới phải phạt, bởi một khi đã phạt, có cái gì đó đẩy đưa trẻ ra xa chúng ta. Chúng sợ ? Khiếp ? Ngại ? Có một vết thương lòng nào đó, và chính chúng ta cũng thấy “biết thế đừng phạt”. Tuy nhiên, đối với trẻ, hình phạt là chuyện ít khi tránh được.

Phạt hay tha ?

Theo Don Bosco:” Đừng lạm dụng các hình phạt. Đối với học sinh, hình phạt là bất cứ điều gì ta dùng để phạt: đôi khi chỉ một cái nhìn đã đủ làm trẻ em bật khóc, bởi nó cảm

thấy không còn ánh mắt cha mẹ âu yếm”. Chỉ khi đáng phạt mới phạt: cố vi phạm, làm điều xấu. Đừng phạt vì thấy mình bị xúc phạm, bị chọc tức, bị chống đối. Phạt như để trả thù là hỏng.

“Một cái nhìn lạnh nhạt có khi hiệu quả hơn một cái tát. Khen ngợi một công tác được chu toàn tử tế, trách mắng khi chệnh mảng, như thế đã là hình phạt hay phần thưởng rồi. Không bao giờ được sửa lỗi và phạt nơi công cộng, nhưng ở nơi riêng và xa đồng bạn, trừ những trường hợp rất họa hiem. Nên nhờ lý trí và tôn giáo để giúp học sinh nhận ra lầm lỗi của mình, nhưng phải hết sức khôn ngoan và kiên nhẫn” (*Don Bosco*).

Như thế, nên phạt hay nên tha ?

Minh họa

Ở tuổi 12, Luy Lasagna là một đứa trẻ rất sinh động. Những ngày đầu sống với Don Bosco tại Nguyễn Xá ở Tôrinô, cậu được coi như một sợi chỉ cần phải đem se lại, vì cậu bất kham chẳng khác gì một con ngựa tở; không thể ở yên được. Trước đây chưa được ai dạy dỗ, nên cậu rất ghét những ràng buộc của kỷ luật. Don Bosco theo dõi cậu với cặp mắt chăm chú và với lòng kiên nhẫn tốt bậc.

Một hôm, chập tối, vì quá nhớ nhà, Luy Lasagna trốn khỏi Tôrinô, đi bộ suốt đêm về làng Montemagno. Cha mẹ cậu rất ngạc nhiên, và sáng hôm sau lập tức dẫn cậu trở lại Tôrinô. Don Bosco tươi cười tiếp nhận lại cậu bé; Ngài không dă động gì tới việc cậu bỏ trốn. Ngài khích lệ cậu can đảm và, còn cho cậu một cái bánh ngọt. Nét mặt đang hờn dỗi bỗng lóe lên một nụ cười.

Chú ngựa tơ bất kham ấy sau này trở thành giám mục.

Hình phạt phải hợp lý

“Đôi khi phải phạt. Thật đáng tiếc ! Nhưng hãy hoãn lại bao lâu có thể. Hãy làm cho các hình phạt được hợp lý. Điều cần là làm cho trẻ em biết chấp nhận các hình phạt đó. Vì thế, hãy làm sao để nói với cõi lòng em. Đừng hạ nhục... Đừng tức giận. Tránh lời lạnh lùng hay cứng rắn. Hãy đơn sơ nói với em có lỗi: “Tôi không hài lòng về em”.
(Don Bosco)

Phạt mà trẻ chịu là mình đáng phạt mới hay. Bấy giờ trẻ không oán hận, không nuôi căm thù. Trẻ xót xa vì xúc phạm đến người yêu thương nó. Nó muốn thôi không dám như thế nữa. Chúng ta đâu muốn phạt, nhưng chỉ vì thương. Trẻ mà hiểu tới mức đó thì còn chê vào đâu được.

Bị cha mẹ phạt, trẻ dễ bỏ qua. Bị chúng ta phạt, mà nếu là oan ức, thì trẻ khó lòng quên nổi. Vì căm thù, cửa lòng trẻ đóng lại hoàn toàn, bây giờ sẽ vô phương cứu chữa!

Kết

Từ chối lòng ưu ái là một lối phạt. Một cái nhìn lạnh nhạt có khi hiệu quả hơn một cái tát. Phạt mà không hạ nhục. Tuyệt đối tránh đánh đập. Toàn là những cách Don Bosco áp dụng rất hữu hiệu trong Hệ Thống Dự Phòng của Ngài.

Chắc các GLV cho rằng như thế thì khó quá. Đúng vậy. Nhưng đâu có tình yêu thì chẳng còn gì khó nữa.

Phần III

ÁP DỤNG THEO TÂM LÝ LỬA TUỔI

(Nên ôn lại Phần III – HAG I – SỰ PHẠM CĂN BẢN)

CHUYỂN BIẾN TÂM LÝ NƠI TRẺ

Thử một kinh nghiệm: ngắm nhìn các bức hình chụp từ nhỏ tới lớn: bé xíu: trong tay mẹ, chẳng biết gì. Lên ba: thái độ quyết định đứng cạnh cha. Năm tuổi: quả bong bóng trên tay. Tám tuổi: có dáng, linh lợi bên cạnh một đứa bạn. Mười hai: cỡi xe, một chân chống đất, trông hài hòa ra phết. Rồi đến tuổi đầy xáo trộn: vụng về, chân tay thừa thãi, ngông nghênh, bất cần. Nay hai mươi: sao mà bảnh bao, tươi cười thế !

Đổi thay theo thời gian, năm tháng, nhưng luôn luôn là cặp mắt to ấy, hầu như vẫn cái nhìn ấy. Dù là vẫn cặp mắt to ấy, vẫn cái nhìn ấy, thế mà có vẻ như chẳng phải cậu Ba, cô Hai ấy hồi nào.

Chính xác, đúng

Đối với trẻ em, hình ảnh chúng ta chọn, câu chúng ta trả lời phải chuẩn xác, rất đúng. Những gì trẻ thấy, nghe, đặc biệt từ GLV, sẽ ở lại mãi trong trí trẻ. Ý tứ kéo mai ngày lớn lên chúng cho là bị đánh lừa.

Thái độ cởi mở, dễ mến, dễ thương nhưng không thiếu cương quyết của GLV; Bầu khí trong lành của tình bè

bạn, trong gặp gỡ những người đồng trang lứa; Môi trường sinh hoạt đậm tình bác ái tự nhiên, không gò bó, không cưỡng bức; Những lần tham dự Phụng vụ cách sống động, vui tươi, sốt sắng – không quá dài... đều là những “món” rất ngon trong việc giáo dục trẻ.

GLV không chỉ giúp trẻ học, mà còn cần giúp các em sống. Những gì tiếp thu được, những kinh nghiệm sống thời thơ ấu, ở tuổi thiếu nhi, luôn là hành trang vô cùng quý giá cho ngày mai. Với tuổi đời, trẻ sẽ chín chắn, trưởng thành, vững bước trên đường đức tin.

GLV cần có để có thể cho. Cho nên, việc thăng tiến bản thân, cập nhật sự phạm, trau dồi kiến thức giáo lý, phong phú hóa đời nội tâm luôn bức thiết và mở đường cho GLV đi vào được con người và thế giới của trẻ.

Giúp trẻ lớn dần

Dẫn các em đi tham quan một phòng triển lãm, một trung tâm du lịch hay viếng một di tích lịch sử, hướng dẫn viên hoạt bát và thông suốt là linh hồn của buổi sinh hoạt. Trẻ được hướng dẫn tốt sẽ gặt hái nhiều thành quả bổ ích.

GLV là hướng dẫn viên của trẻ. Đi vào kho tàng giáo lý đâu phải một sớm một chiều mà biết hết được. GLV phải biết nhiều, nhưng tùy cơ trình bày, giải thích. Tuy nhiên, để trẻ có thể lớn dần, chúng cần tập biết dừng lại để lắng nghe, chiêm ngắm, suy nghĩ.

Trẻ phải lớn dần với sự hiện diện của đồng bạn, với vẻ đẹp của thiên nhiên, với sự nhí nhảnh của loài vật, với sự phục vụ đầy tươi vui, hứng khởi. GLV không được quên: cầu nguyện là con đường rất chắc chắn giúp trẻ lớn lên và vững mạnh trong đời sống thiêng liêng, đời kitô hữu.

Chiều kích cá nhân

Chúng tá của GLV, phương pháp truyền đạt, hỗ trợ của các phương tiện cụ thể rất cần thiết, nhưng không thay thế óc sáng tạo và lòng quảng đại của trẻ.

Nếu thành công trong việc dẫn đưa trẻ vào phút Cao Điểm, để chúng tự đáp trả dưới tác động của ơn thánh và sự soi dẫn của Chúa Thánh Thần (*xem SPCB, bài 7, B 3*), GLV góp phần không nhỏ vào sự trưởng thành cá nhân nơi trẻ.

Nghe về nhân đức mà trẻ biết vượt ra khỏi chính mình để tự quyết tâm tập cho bằng được - ít là có một khát vọng chân thành, thì cũng đáng giá rồi. Ngược lại, khi nghe nói về tội lỗi mà trẻ thẳng được chính mình để cương quyết sửa hoặc tránh xa - ít ra thật sự muốn thế, thì cũng hy vọng khá rồi.

Vấn đề là phải để cho trẻ cảm nhận được, thích điều tốt để thực hiện, ghét cái xấu để tránh xa. Bài giải thích của GLV và những gì liên quan trong Tiết giáo lý đều không ngoài mục đích đó. Và, cuối cùng, Chúa Giêsu làm chủ, lớn lên trong tâm hồn trẻ.

Kết

Nghe một trăm, trẻ nhớ mười. Thấy một trăm có thể nhớ hai mươi. Nói và làm một trăm, trẻ giữ lại được tới bảy mươi đấy. Mức độ này còn tùy thuộc từng em, từng lứa tuổi. Nhưng điều chắc chắn là: nơi trẻ, trong đổi thay có cái gì không thay đổi. Giữa những cái không thay đổi, nhiều điều đã đổi thay. GLV cần mở to cả mắt lẫn tâm hồn để thấy, gặp gỡ và đối xử với từng trẻ em một.

Bài 10

HỌC SINH “KHÓ”

Hơn một lần chúng tôi nghe các GLV phàn nàn: “Em ấy thật chịu hết nổi!”. Đúng. Và vì chịu hết nổi nên đâm nản. Khổ nữa là chúng làm hỏng cả lớp của mình. Chỉ vì một hai em “quậy” mà cả lớp rối lên.

Chả lẽ bỏ cuộc ? Còn phần lớn ngoan hiền đấy không ngon sao ? Có bao giờ bạn tạ ơn Chúa đã ban cho lớp bạn những đứa dễ thương đến thế không ? Bây giờ chỉ vì món “quà” không mấy hấp dẫn này mà mình ngán tới cổ?

Đừng bao giờ đánh mất niềm hy vọng. Chìa khóa là đây, bạn ạ.

Hiểu trẻ

Đứa trẻ khó gây phiền hà cho cả đám. Nhưng chính nó không hiểu tại sao. Chính nó khổ tâm không ít vì thấy mình bị tẩy chay, xua đuổi. Nó nghe người ta bảo nó quậy phá, hỗn láo, lười biếng... nhưng chính nó lại thấy mình đâu đến nỗi gì đâu.

Có đứa phải chịu cảnh gia đình tan vỡ, sống vất vưởng, mang nhiều mặc cảm, cho nên ít dám đến lớp, khó sống hòa đồng với các bạn. Chúng tủi thân tủi phận, nên sống cô lập, nhút nhát.

Hơn ai hết, GLV cần hiểu thấu tâm trạng, hoàn cảnh của học sinh. Có em nghịch thật đấy, nhưng chắc chưa

đến nỗi làm long trời lở đất; có em chẳng mấy khi thuộc bài, biết đâu ở nhà không có chút thời giờ rảnh; có em hận GLV, giận bạn bè vì ở nhà bị đối xử bất công; có đứa rất hung hãn, hờ ra là có chuyện, vì nó bị ngược đãi, bị coi thường.

Người lớn thường cho trẻ con thế này thế kia, chỉ vì chúng không giống họ chút nào trong cách cư xử, ăn nói. Trẻ con mà ! Có hiểu chúng mới dễ thông cảm, dễ tới gần và cho trẻ thấy mình được bảo vệ, được quý mến, tôn trọng.

Khó khăn bởi đâu ?

Rắc rối trẻ gây ra, trầm trọng hay nhẹ, đều bắt nguồn từ lịch sử cá nhân, gia đình hoặc xã hội. Dường như trẻ phải chịu trận để đến nông nỗi này. Không được hưởng tình yêu sung mãn, sức khỏe yếu kém, tật nguyền, học kém, gia đình xáo trộn, xã hội băng hoại... đều là những yếu tố ảnh hưởng không nhỏ trên tính tình của trẻ.

Cả lớp, nhất là GLV có thể cứu vãn nếu biết đón nhận trẻ như chúng là, và dựa vào tình bạn có thể khiến trẻ vượt qua để hòa nhập vào cuộc sống tươi vui, dễ chịu.

Thái độ

Điều tối cần là không để cho đứa trẻ bị hất ra khỏi tập thể. Đau ốm, nó cần tới thầy thuốc. Có lỗi, nó cần được thứ tha. Luôn tìm cách, và chắc chắn có cách.

GLV có thể liên hệ với gia đình, tìm sự quan tâm và hợp tác. Có thể gặp chính đương sự thay vì tránh né, xua đuổi. Có thể nhờ đồng nghiệp hay người có uy tín trong giáo xứ hợp tác, giúp đỡ hoặc tạm thời thay thế mình.

Các bạn trong lớp nên được nhắc nhở để thông cảm với bạn mình, và mở cánh cửa cho bạn tới chơi, trò chuyện. Là nạn nhân, các em sẽ đau khổ đến thế nào. Vậy có nên để cho bạn mình rơi vào tình trạng xót xa cả hồn lẫn xác như thế không !

Riêng đứa trẻ bị liệt vào loại “khó” cần được nâng đỡ tối đa, tạo điều kiện vượt bỏ rào tường ngăn cách, và bằng mọi cách đưa em trở về với tập thể. Chính tập thể có thể làm được những điều mà GLV bó tay.

Tình yêu là tất cả

Đời sống chông chéo những thất bại và thành công. Nhưng thất bại có khi là mẹ thành công. Đứa trẻ “khó” không là chuyện đáng mừng, nhưng chưa đến lúc chấm dứt đời đời. Tình yêu sẽ làm tan biến mưa sương, hàn gắn vết thương, khởi lửa cho than đen.

Mọi đứa trẻ cần tình thương. Chúng phải được thương, được yêu. Cây cột vững chắc để một cuộc đời không bị đổ là tình yêu. Chiếc phao cứu mạng để một cuộc đời không bị nhận chìm xuống nước là tình yêu.

Dù thế nào, đứa trẻ là một con người, một hình ảnh của Thiên Chúa, một đối tượng của ơn cứu chuộc. Chắc chắn Chúa Giêsu yêu thương những đứa trẻ “khó”, yêu cách đặc biệt nữa là khác. Hiện thân của Chúa Giêsu trong lớp giáo lý, GLV không còn lựa chọn nào khác ngoài sống cho tình yêu, chết cho tình yêu. Yêu trẻ khó yêu mới thật đáng yêu chứ.

Kết

Thấy một đứa trẻ đi khập khiễng, trông rõ buồn cười; biết em khác nhìn đông thì thấy tây, đúng là được xếp vào hạng “nhất lé”; có em thì muốn nói mà chả ai hiểu nổi, vì mắc chứng cà...cà...cà...lăm. Những em dị dạng, khuyết tật đáng được mến thương, chấp nhận chứ không được biến thành trò cười cho chúng bạn. Ai mà thấu được lòng những em đó đẹp đến mức độ nào.

Vì thế, đừng vội kết luận về trẻ khó. Chớ bỏ rơi các em.. Sứ mệnh của GLV là khai sáng, làm cho sống. Gặp những trẻ “khó”, GLV hãy nhìn vào chính mình và khiêm nhường nhìn nhận giới hạn, lỗi lầm, thiếu sót của mình để biết nuốt đi những chua cay, đau đớn trẻ “khó” gây ra.

Là khí cụ của bình an, của tình yêu, GLV sẵn sàng chấp nhận phần thua thiệt để cứu lấy những kẻ Chúa gửi đến cho mình.

Phần IV

“ ĐIỂM HẸN ” CỦA GLV

Bài 11

LÒNG MỘ MẾN

Tình thương mến trẻ, tinh thần hăng say phục vụ trẻ khiến lòng GLV luôn băn khoăn về trẻ trong đời thường của một kitô hữu. Dầu muốn dầu không, chúng ta đâu có thể ở bên cạnh trẻ mãi được. Nhưng chắc chắn không một GLV nào lại không muốn học sinh của mình luôn là những trẻ ngoan, tốt. Giáo dục lòng mộ mến đối với Chúa Giêsu Thánh Thể, với Mẹ Maria, với Hội Thánh sẽ giúp chúng ta an tâm hơn.

Yêu Chúa Giêsu Thánh Thể

Hẳn mỗi GLV phải có kinh nghiệm cá nhân về giá trị cao cả của việc năng lãnh nhận các Bí tích, đặc biệt Bí tích Hòa Giải và Thánh Thể, mới nhìn ra tầm quan trọng của đề tài này. Chúa Giêsu là trung tâm của các Bí tích, cho nên lòng yêu mến Chúa Giêsu là chìa khóa mở vào đời sống an bình, tươi vui, hạnh phúc.

Một thiếu niên biết năng xưng tội đàng hoàng tử tế – các em cần được GLV nêu gương và khuyến khích, chắc chắn siêng đi lễ và hiệp lễ sốt sắng. Thường xuyên cày hay, bằng không ít ra vào các dịp lễ lớn, lễ bốn mạng, ngày sinh nhật của các em, được hướng dẫn và tạo điều

kiện thuận lợi, các em biết đi xưng tội, dự lễ và hiệp lễ, làm sao ơn Chúa không tác động, biến đổi và nâng đỡ các em được ?

Chúa Giêsu là bạn của các em. Thánh Thể Chúa là lương thực thần thiêng. Lòng yêu Chúa Giêsu Thánh Thể chắc chắn giúp các em nên kitô hữu tốt, sống tươi vui, bác ái, quảng đại và thánh thiện.

Một thiếu niên đạo đức và mộ mến Chúa Giêsu Thánh Thể luôn có đủ ơn để thắng ma quỷ.

Mến Mẹ Maria

Chúa Giêsu là đường, sự thật, sự sống (*Ga 14,6*). Mẹ Maria luôn dẫn con cái Mẹ đến với Chúa Giêsu. GLV phải biết dành cho Mẹ một vị trí xứng đáng trong đời kitô hữu và trong đời phục vụ của mình. Sự hiện diện của Mẹ tại tiệc cưới Cana (*x. Ga 2, 1-11*) và dưới chân thập giá (*x. Ga 19, 25-27*) đủ để chúng ta thấy mình cần có Mẹ.

Chính mình, rồi không ngớt nhắc nhở, động viên, khuyến khích trẻ năng lần hạt Mân Côi, sốt sắng mừng các lễ kính Mẹ, nhất là bắt chước Mẹ sống vâng theo ý Chúa, sống yêu thương, khiêm nhường, trong sạch. Bao nhân đức tuyệt vời của Mẹ luôn mang tính thời đại cao đối với trẻ em ngày nay.

Những dịp viếng Đài, Tòa Đức Mẹ, tham quan trung tâm hành hương mang dấu ấn tình Mẹ đối với nhân loại...đều làm tăng lòng yêu Mẹ và chắc chắn được Mẹ chúc phúc, ban ơn, phù hộ, chở chở. Chúng ta đừng sợ dạy trẻ tôn sùng Mẹ.

Yêu mến Hội Thánh

Là chi thể của Hội Thánh, GLV hiểu rõ ý nghĩa và giá trị của bản thân mình. Chúng ta cần làm sống lại trong trẻ ý thức về Hội Thánh, niềm tự hào vì mình thuộc về Hội Thánh, và mỗi bận tâm phải góp phần xây dựng Hội Thánh.

Đặc biệt những gì liên quan đến Hội Thánh cách trực tiếp và cụ thể rất nên được phổ biến cho các em: nói cho trẻ biết về Đức Thánh Cha, về Đức Giám Mục Giáo phận, về Cha xứ, các Thầy, các Dì, về Ôn gọi Linh mục, về đời tu trì hẳn không vì cá nhân những con người hay tổ chức, mà qua đó, các em tham dự vào đời sống Hội Thánh hữu hình, thấy mình có liên quan đến và thêm lòng yêu mến Hội Thánh.

Những giáo huấn của Đức Thánh Cha, Thư Chung của Đức Giám Mục, các nhắn nhủ của Cha xứ luôn là những tư liệu quý hóa làm cho trẻ thấy mình đang tham gia vào sức sống của Hội Thánh. Thiết tưởng với tuổi đời, các em tăng dần ý thức, sống đạo tốt hơn, tham gia các sinh hoạt chung mạnh hơn, và, với ơn Chúa, sẽ quảng đại hơn đáp trả tiếng Chúa mời gọi.

Kết

Nếu mỗi GLV hết lòng sùng kính Chúa Giêsu Thánh Thể, yêu mến Mẹ Maria và Hội Thánh, đồng thời trở nên tông đồ nhiệt thành truyền bá lòng sùng mộ nơi các học sinh của mình, chúng ta tin chắc bầu khí đạo đức sẽ bao trùm giáo xứ, ảnh hưởng đến gia đình, xã hội và cuộc sống của mỗi người.

SỐNG PHỤNG VỤ

Trong cuộc sống, có rất nhiều “lễ” liên quan đến chúng ta: sinh nhật, bổn mạng, ngày nhà giáo, quốc khánh, năm mới, trung thu, ma chay, cưới hỏi... Thế rồi chúc mừng, thăm viếng, tặng quà, ca hát, tiệc tùng, mua sắm, đi chơi... đã để lại cho cá nhân hoặc nhóm những kỷ niệm khó quên.

Đời kitô hữu còn được đánh dấu bởi những cử hành không chỉ đầy ấn tượng, mà còn phong phú ý nghĩa và giá trị thiêng liêng. Các Lễ trong Năm Phụng Vụ, các cử hành Bí Tích, các dịp Hành Hương, Tĩnh Tâm, Lễ Mừng đều củng cố đức tin, nâng cao tâm hồn, nâng đỡ cuộc sống.

Sống và giúp học sinh sống Phụng Vụ cho thật tốt phải là ưu tiên hàng đầu của GLV.

Niềm vui

Trước những Đại Lễ, cần tạo bầu khí phấn khởi mong chờ. Ngoài việc trang trí, cờ quạt, tập tành, chúng ta học hướng về bề trong, chuẩn bị tâm hồn bằng tuần tam nhật, cửu nhật, tĩnh tâm, xưng tội cùng với việc tích cực tham gia công tác, đóng góp. Đây là cơ hội đi từ niềm vui bên ngoài đến niềm vui bất tận trong lòng.

Và ngày lễ đến, từng đoàn người lớp lớp đổ xô về nhà thờ Giáo xứ, Giáo hạt hoặc nơi cử hành, làm sao đức

tin được bồi dưỡng, tinh thần tập thể lên cao, tình liên đới bền chặt, và đời kitô hữu nói chung thêm sung mãn.

Dĩ nhiên cần biết thoát ra khỏi tính nặng hình thức, để nhờ những tổ chức trang trọng bề ngoài, con người đi vào chiều sâu và đạt hiệu quả thực sự cho phần linh hồn.

Gặp gỡ

Các Ngày Lễ là những cơ hội gặp gỡ đậm tình sâu sắc. Trong niềm hân hoan, chúng ta tìm đến Thiên Chúa; bày tỏ lòng thờ kính, cảm tạ; dâng lời khẩn cầu tha thiết, tin tưởng; sám hối, canh tân, đổi đời. Thực sự chúng ta được gặp Chúa. Sự vui sướng toát ra từ nụ cười, câu nói, cho đến áo quần sạch đẹp.

Hơn nữa, được gần gũi anh chị em cùng một niềm tin, hòa nhập vào trong bầu khí sốt sắng, trang trọng, vui tươi, chúng ta gặp nhau, gặp gỡ Lời Chúa.

Qua những cử hành trang nghiêm, những đáp trả sống động, lời kinh sốt sắng, bài hát âm vang tận tâm hồn, những phút thinh lặng; qua những cử chỉ đứng, ngồi, quỳ, khoanh hoặc chấp tay... chúng ta không chỉ nghe tiếng Chúa, mà còn nghe được tiếng lòng của con người, của kẻ nghèo khổ, của các tội nhân, khiến sau mỗi lễ, chúng ta yêu đời hơn, yêu tha nhân hơn, mến Chúa hơn.

Sứ điệp

Mỗi cử hành Phụng Vụ đều kèm theo một hoặc nhiều sứ điệp. Quả vậy, bước vào khung cảnh Phụng Vụ, chúng ta bỏ lại đằng sau những bận vướng làm cản trở cuộc gặp gỡ, để đến trước tôn nhan Chúa, lòng bên lòng

với anh chị em mình, thức tỉnh những cảm nhận linh thiêng thánh thiện.

Trước mặt là những biểu tượng đầy sức sống và ý nghĩa: cây thánh giá, hoa nến, sách Thánh Kinh...tự nhiên tâm hồn rộng mở, sẵn sàng lắng nghe Lời Chúa, để cho Chúa dạy bảo, và mau mắn đáp trả với quyết tâm sống tốt hơn, thánh hơn.

Như thế, khi ra về, người tín hữu, ngay các em nhỏ, luôn thấy mình có trách nhiệm với bản thân hơn, biết chu toàn bổn phận đời thường cách phấn khởi hơn, và nỗ lực loan truyền niềm vui, chia sẻ ơn thánh cho mọi người.. Một bài hát kết thúc, một nghi thức lên đường hay được sai đi, thậm chí chỉ một lời chào chúc...cũng không ngoài mục đích mời gọi sống những gì vừa mới được cử hành.

Thực hành

Muốn cho các Cử hành đạt hiệu quả, GLV cần có tài khéo của một đầu bếp: chọn món thích hợp (nhớ theo chỉ dẫn của Phụng Vụ), thêm gia vị (mỗi lễ có ý nghĩa riêng – và gương các Thánh nữa). Thời gian đối với trẻ không nên kéo dài. Đang khi cử hành (trong bữa tiệc), có những thay đổi thích hợp, sống động mang tâm tình của ngày lễ.

Về phần gương các Thánh: GLV tìm cách phổ biến sách Hạnh các Thánh, hoặc kể chuyện các Thánh cho các em. Toàn là những chứng nhân nổi (người tốt) với những bài học sống (việc tốt).

Hơn ai hết, GLV cần có một hiểu biết về Phụng Vụ tương đối vững, để sống và giúp học viên kín mức kho tàng

phong phú từ “nguồn mạch tuôn trào mọi năng lực của Hội Thánh” này (DV 10).

Kết

Các cử hành, nhất là Phụng Vụ đúng là bài học giáo lý vừa cụ thể vừa long trọng. Đối với kitô hữu, học với hành không đâu rõ nét bằng đây. GLV cũng như học viên trở nên gần gũi, thân thương trong Chúa: GLV thủ vai Sinh Động, học viên đóng vai tham gia – cách chủ động và tích cực như: hát, đáp, làm cử chỉ. Đồi bên cùng khám phá và tìm đạt tới Đấng là nguồn sống.

Tuy nhiên, các Cử hành và Phụng vụ luôn mang sắc thái thánh thiêng. Cần được chuẩn bị trước, càng tới gần ngày càng phải để cho tâm hồn vừa lắng đọng vừa rạo rức lên, để lúc cử hành, tâm hồn đã sẵn sàng và rộng mở.

Đọc Sách Thánh trong Thánh Lễ:

Nếu các em được phân công đọc, GLV giúp các em chuẩn bị tốt : tập đọc trước, ăn mặc chỉnh tề, lên đọc đúng lúc.

● Ngày thường * Năm lẻ : 2001, 2003 ... : Năm I

* Năm chẵn : 2002, 2004 ... : Năm II

● Chúa Nhật và Lễ Trọng :

Năm chia chẵn cho 3 (2001, 2004, 2007...) là Năm C.

Vậy trước đó (2000) là Năm B và sau đó (2002) là Năm A

CẦU NGUYỆN

Khỏi cần nói nhiều, GLV xác tín sâu xa: cầu nguyện là sức sống của kitô hữu, của người tông đồ. “Ai cầu nguyện thì sẽ bước đi hiên ngang như ông hoàng”, Don Boco nói thế. Chúng ta muốn bước đi hiên ngang, chúng ta còn có sứ mệnh giúp các học viên vững bước tới bến bờ an vui, hạnh phúc.

Sống gần bên Chúa luôn

Chim trời cần không khí, cá cần nước để bơi lội, chúng ta sống thế nào được nếu không có Chúa. Cầu nguyện hướng lòng ta lên tới Chúa, dẫn đưa ta đến gần Chúa, giúp ta tìm được nơi Chúa sức mạnh để sống, phục vụ và làm chứng.

Đứa con bao giờ cũng cần cha, cần mẹ. Càng khó khăn nhiều, con cái càng năng chạy tới cha mẹ nhiều hơn. Vui buồn, hên xui, sướng khổ, ốm khỏe, lúc nào, ở đâu, chúng ta cũng muốn như con ngoan thảo sống gần bên Chúa để thương, để yêu, để cảm ơn, để xin lỗi, để kêu cầu.

Biết cầu nguyện, cầu nguyện luôn, chúng ta thật có phúc, vì được hưởng sự hiện diện thân tình, ơn trợ giúp cần thiết của Chúa. Một trẻ em thích và biết cầu nguyện, lớn lên như cây trồng nơi đất tốt, chắc chắn sinh hoa trái vừa nhiều vừa thơm ngon. Đời sống cứ thế chan hòa niềm vui, đầy lạc quan và hăng say phục vụ.

Chúa nhìn con

Tâm tình con thảo luôn cảm nhận sự hiện diện đầy ưu ái của Chúa. Đi tới đâu, làm gì cũng được Chúa chiếu cố đưa mắt nhìn. Chúa thấy tất cả, thấu suốt tâm can thâm kín.

Xa cha mẹ, thầy cô, nhưng không hề xa cách Chúa, cho nên đâu dám phạm tội. Việc tốt làm dù thâm kín đến mấy Chúa cũng thấy, đại gì không làm.

Chúa nhìn con để lôi kéo tới Chúa. Chúa cũng nhìn con như đã nhìn Phêrô khiến ông hối hận vì lỗi lầm đã phạm. Chúa cũng nhìn Cain, chỉ tiếc rằng y cứ cố chấp tìm cách lẩn trốn “con mắt” Chúa, cho nên y ray rút và đau khổ (*L' Oeil của Victor Hugo*). Gặp được ánh nhìn của Chúa, có tội thì ăn năn, đang làm tốt thì càng hứng khởi sống tốt hơn, vì tình yêu đâu chịu dừng lại.

Con người cầu nguyện luôn sống dưới cặp mắt triu mến của Chúa.

Ở đâu? Thế nào?

Chúng ta đừng vội cho rằng trẻ không thích cầu nguyện. Đáng trách là chúng không được dạy cho biết cầu nguyện, nhất là chúng mất đi những gương sáng cầu nguyện trong gia đình. “Nền văn minh sự chết” đã xua đuổi cảm thức linh thánh khỏi lòng con người ngày nay !

GLV thấy rõ không có Chúa, mình hoàn toàn bất lực. Vì thế, nên tìm cách giúp học viên gặp Chúa, càng nhiều càng tốt. Năng nhắc nhở chúng chu toàn bốn phận học hành, giúp đỡ cha mẹ, nhưng luôn có thời giờ ưu tiên cho Chúa: ngoài những việc đạo đức bình thường như đọc kinh

trước và sau bữa ăn, cùng đọc Kinh Tối với gia đình, tự ý cầu nguyện khi đi học hoặc đi đâu về, chúng ta cố gieo vào lòng chúng sự ham thích đi nhà thờ, dâng lễ, hiệp lễ.

Rồi, hằng ngày, những lần đi ngang qua nhà thờ nào, ngang qua nghĩa địa, gặp đám cưới hay đám tang, thấy tai nạn xảy ra trên đường, thấy kẻ ăn xin, hoặc ngắm nhìn những bông hoa xinh, những ngọn cỏ mơn mớn lúc ban mai, cảnh bình minh rực rỡ hay cảnh hoàng hôn tím mầu...các em đều có thể nâng tâm hồn lên cùng Chúa, thâm thĩ với Chúa một lời ngợi khen, một tiếng nguyện cầu, một tâm tình tri ân.

Tuyệt lắm ! Đời Kitô hữu trở thành bài ca bất tận, tâm hồn hướng tới sự thánh thiện, cuộc sống được đan dệt bằng yêu thương, thông cảm, làm sao con người không tốt hơn được.

Cầu nguyện tận đáy lòng

Đạy được cho trẻ biết tự mình nói lên những tiếng lòng thâm sâu với Chúa, chúng ta đã tạo cho chúng một đất sống tự tin và trưởng thành. Cần gì cứ thưa với Chúa. Có gì, hãy kể cho Chúa nghe.

Một mình chúng biết nói chuyện với Chúa. Cùng với các bạn bè, với người khác, chúng thấy gần gũi thân thương trong Chúa, không rụt rè, không lẩn trốn, không ỉ lại. Mỗi cá nhân biết cách cầu nguyện tốt, trong nhóm, những gợi ý, những lời cầu tiêu biểu dễ dàng phát lên, tăng sốt sắng, gây tình hiệp thông bền chặt, nhất là mọi người dễ cảm nhận Chúa đang hiện diện ở giữa.

Dần dần, hồn cầu nguyện sẽ dẫn đường sự tới gặp chính Đức Kitô của Tin Mừng dễ dàng hơn: từ thích đọc

Thánh Kinh, nhất là Tin Mừng, đếm ham học giáo lý, đi lễ, đọc kinh...trẻ sẽ khám phá ra và yêu Chúa Giêsu nhiều, đơn sơ nhưng chân thành.

Chúng ta không lạ gì khi người bà hoặc người mẹ thường tập cho đứa bé khoanh tay, cúi đầu “ạ” Chúa, “ạ” Đức Mẹ trong gia đình. Những bài học cơ bản ấy vẫn cần được tiếp tục, dĩ nhiên cách thức có khác, song thái độ và lòng cởi mở đối với Chúa vẫn thế, chín chắn hơn.

Kết

“Không có Thầy, anh em chẳng làm gì được” (Ga 15,5). Biết cầu nguyện, cầu nguyện cho chính mình, cầu nguyện cho người khác, giúp người khác cầu nguyện và biết cách cầu nguyện là chìa khóa mở kho ân phúc cho GLV.

GLV trước hết phải là người cầu nguyện để có thể sống đời Kitô hữu, trở thành sứ giả Tin Mừng, nên chúng nhân cho con người của thiên niên kỷ mới.

Cha yêu thương, Thánh Thần liên lý hoạt động, Đức Kitô luôn ở cùng chúng ta mọi ngày cho đến tận thế. Cầu nguyện là trao gửi cả con người, cuộc sống và mọi hoạt động của ta cho Chúa Ba Ngôi. Còn gì quý hóa và bảo đảm hơn.

Dạy cầu nguyện còn là phương thế vô cùng hữu hiệu để khơi dậy niềm mong ơn thiên triệu Linh mục và Tu sĩ.

Một lễ khấn dòng, lễ phong chức linh mục, ngay cả dịp Đức Giám Mục viếng thăm, đều đạt dào bầu khí cầu nguyện. Hãy tận dụng những cơ hội ấy để tìm kiếm ơn gọi cho Hội Thánh.

GLV đừng ngại ngỏ lời với thanh thiếu niên về vấn đề ơn gọi và mời gọi chúng đáp trả.

TINH THẦN ĐỒNG TRÁCH NHIỆM

Hoạt động trong một cánh đồng, đi trên một con đường, chung vai trong một sứ mệnh, các GLV cần cảm thấy nhu cầu và giá trị của tình liên đới. Các bạn làm việc chung với nhau, cần có nhau, nâng đỡ lẫn nhau. Tinh thần đồng trách nhiệm phải chiếm vị thế cao.

Dọn bài

Dọn bài là việc của từng người. Nhưng nếu các GLV cùng một khối, GLV phụ trách chung một lớp ngồi lại với nhau để cùng dọn bài, thì không chỉ bài sẽ phong phú, mà đời sống tập thể sẽ làm nổi bật tình hiệp thông huynh đệ, thái độ cởi mở và sẵn sàng từ bỏ. Đây là những dấu chỉ của chúng ta sống động đi ngược xu hướng tự lo tự đủ, sống một mình, ẩn trên hoang đảo.

Dĩ nhiên cần phân công để tìm tài liệu trước, thống nhất với nhau về thời gian, địa điểm. Nhịp sống ngày nay không mấy dễ dàng cho một sinh hoạt kiểu này, nhưng đây là một cách làm việc rất hữu hiệu, đòi hỏi nhiều hy sinh và đóng góp.

Nâng đỡ

Mỗi người chịu trách nhiệm đứng lớp như đã chỉ định. Tuy nhiên, nếu vì lý do nào đó mà đồng nghiệp không thể đến được – tạm thời hay dài hạn, mỗi GLV cần

ở trong tư thế sẵn sàng “cứu bồ”. Lòng nhiệt thành, tinh thần quảng đại hy sinh, ích lợi của học viên không cho phép chúng ta từ chối giúp đồng nghiệp.

GLV cũng phải dự phóng xa, kéo nước tới chân mới cậy nhờ e khiến bạn mình khó xử. Điều quan trọng là tránh tình trạng cho học sinh nghỉ đột xuất – học sinh tới lớp mà không người dạy thì quả tai hại ! Mọi bất trắc cần được báo cho Ban Trị Sự hoặc người hữu trách.

Kiểm điểm

Sau các buổi học, hoặc định kỳ, các GLV nên có thời giờ ngồi lại với nhau để rút ưu khuyết điểm. Mỗi giờ lớp qua đi là tăng thêm bề dày kinh nghiệm. Hay hoặc dở cũng có thể là những bài học quý giá cho bài kế tiếp.

Nhận xét chân thành, mạnh dạn xây dựng cho nhau, vui vẻ nhận phần sai sót, quyết tâm làm tốt hơn, đều là những yếu tố siết chặt tình huynh đệ, bảo đảm bước tiến chung và chắc chắn ích lợi lớn cho học viên.

Chẳng hạn thấy một GLV xử không đúng với một học sinh, tập thể biết tế nhị và lấy lòng thương mến sửa sai, đội ngũ GLV sáng chói hơn, học sinh sẽ hài lòng hơn.

Họp GLV

Các buổi họp thường xuyên hoặc định kỳ của GLV rất cần thiết. Thường thì Anh hoặc Chị Trưởng chịu trách nhiệm sinh động. Mọi GLV tích cực tham dự – không nên viện cớ để vắng mặt. Đoàn kết và tinh thần đồng đội cao là một bảo đảm cho bước tiến của cánh đồng Huấn Giáo.

- Nên thông báo trước nội dung cuộc họp

Phân chia công tác chuẩn bị
Chọn địa điểm và thời gian thích hợp

- Đúng giờ bắt đầu và kết thúc
- Mọi người tích cực tham gia ý kiến
- Nhất trí dốc tâm thi hành các quyết định chung.

Tinh thần cởi mở, bác ái, tôn trọng con người và ý kiến cá nhân sẽ bảo đảm thành quả của buổi họp. Mọi người có quyền nói, mọi người phải biết lắng nghe. Quyết định là của tập thể. Ra khỏi buổi họp, cần quên đi những bất đồng – cả cãi cọ, để phấn khởi thi hành. Ích chung phải được đưa lên hàng đầu.

Kết

Đâu có hai hay ba người họp lại thì có Chúa hiện diện. Nhân danh Chúa, chúng ta lên đường; vì Chúa, chúng ta thi hành sứ mệnh. Dạy giáo lý là việc lớn, không dễ dàng, GLV đặt trọn niềm tin thác vào Chúa, song luôn cần đến sự hỗ trợ của anh chị em đồng nghiệp, của nhiều người khác.

Hiệp nhất với nhau trong tinh thần, liên đới với nhau trong các sinh hoạt, nâng đỡ nhau trong tinh thần phục vụ: vì Chúa, vì các linh hồn, GLV luôn tìm thấy niềm vui và sự khích lệ. Chúng ta không làm việc một mình. Trong Giáo xứ, Giáo Hạt, khắp Giáo phận, trên toàn thế giới, có đông đảo anh chị em GLV cùng đồng hành với chúng ta.

Bài 15

ĐỜI SỐNG CỦA GLV

Phục vụ, cuộc sống, con người của GLV là cả một món quà tặng hoàn toàn cho vinh danh Chúa, vì phần rỗi các linh hồn. Tin yêu mãnh liệt vào Chúa Giêsu, tha thiết với sự phát triển của Mẹ Hội Thánh, GLV sẵn sàng băng vào một cuộc phiêu lưu kỳ thú, đầy tràn niềm vui, nhưng cũng không thiếu những lúc mây mù vây phủ, khổ sầu, vô ơn, buồn tủi.

Say sưa với Lời Chúa trong gẫm suy và loan truyền, GLV ngày càng gắn bó với Chúa, không ngần ngại bị hao mòn vì cống hiến, để lấp đầy những chỗ trống trong lòng học sinh, tô thắm cho bộ mặt của cả Hội Thánh và làm đẹp đời mình bằng hy sinh và yêu mến.

Đời sống của GLV, vì thế, luôn đầy tràn sức sống của hạt giống rơi vào lòng đất đợi chờ ngày trở bông kết trái.

Tình con

Chia sẻ điều mình tin, sống điều mình chia sẻ mình chúng lòng con thảo hằng mến yêu Cha, muốn làm chúng nhân của Cha. Cảm nhận tình Cha, vô cùng hạnh phúc được Cha nhận làm con và tin tưởng trao phó trách nhiệm, GLV mở lòng, trao dâng trọn vẹn.

Tất cả đều do Cha và là của Cha, GLV lên đường và chỉ muốn làm những gì Cha muốn, Cha thích. Sống, dọn

bài, giải thích, trở về đời thường trong bốn phận, chiêm ngắm, cầu nguyện, GLV hưởng sự hiện diện của Cha, ơn trợ giúp Cha ban, tình yêu Cha ấp ủ. Bấy giờ cả cuộc sống trở thành chứng tá sống động, GLV đúng là chứng nhân của Cha, cho Cha trước mặt các học sinh.

Tình người

Cuộc hành trình phục vụ Tin Mừng luôn rạng ngời tính quảng đại, cảm nhận hạnh phúc và vươn lên niềm hy vọng. Làm con Cha, GLV lớn lên như môn đệ Đức Kitô và nên anh chị em của mọi người.

Sống trong Hội Thánh, đồng cảm với Hội Thánh, phục vụ Hội Thánh, GLV gắn bó mật thiết với Đức Thánh Cha, với Đức Giám Mục, với Cha xứ. Lòng vâng phục ngoan hiền mời gọi GLV giữ và dạy những gì Hội Thánh truyền.

Với ước mong mở mang Nước Chúa, GLV đến với mọi người trong tinh thần tiếp đón, chấp nhận, cởi mở và tích cực góp phần dẫn đưa họ tới chân lý, gặp Đức Kitô, dù phải đương đầu với gian khó. GLV muốn được như Đức Kitô trên đường Emmaus, đồng hành với mọi người – học sinh cũng như Phụ huynh, để, nhờ Lời Chúa, sưởi ấm lòng họ, mở đường cho họ tới điểm hẹn: mình mờ đi và vui sướng thấy họ gặp Đấng mình rao giảng và giới thiệu.

Thăng tiến

Sống với Chúa, phục vụ anh chị em, GLV kiên toàn hóa đời Kitô của mình. Niềm tin luôn được nâng đỡ bởi Lời hằng sống, ân ban từ các Bí tích. Cuộc sống làm sao thoát khỏi những ngày mưa gió, bão tố, GLV hiện ngang vững

tay chèo: vui chu toàn bốn phận cá nhân, bốn phận với gia đình, trách nhiệm với xã hội.

GLV “đành mất hết, và coi tất cả như đồ bỏ, để được Đức Kitô” (Pl 3,8), và sự thăng tiến nơi chúng ta được xây nền kiên cố trên đức tin không lay chuyển, niềm hy vọng không tàn lụi và tình mến mãi nồng nàn.

Kết

Vai trò GLV quả cần thiết, và mỗi GLV là một khí cụ hữu dụng Chúa dùng trong Hội Thánh Người. Nhưng chúng ta chỉ là những tôi tớ tầm thường, rất tầm thường, có khi đơn độc, bị bỏ rơi, thua thiệt. Chúng ta “biết mình tin tưởng vào ai” và trông mong gì, bởi với tất cả những gì có thể làm, chúng ta đã làm; phần còn lại, tin tưởng phó thác cho Thánh Thần, cho Tình Yêu.

Chúng ta nguyện đi hết con đường, với niềm hy vọng, sau khi đã dâng hiến mạng sống, chúng ta tìm lại được sự Sống thật.

PHỤ TRƯỞNG 1

LỚP XUNG TỘI RƯỚC LỄ LẦN ĐẦU

Bạn được giao trách nhiệm chuẩn bị cho các em Xung Tội và Rước Lễ Lần Đầu. Hãy nhớ lại hồng ân của chính mình cách đây bao nhiêu năm rồi, để giúp các em ý thức sâu xa hơn về niềm vui sống được tha hết tội và rước Chúa Giêsu lần đầu tiên trong đời.

Đây là thời gian thuận tiện giúp các em ý thức mình thuộc về Chúa Giêsu, là một chi thể của Hội Thánh, là thành viên trong cộng đồng dân Chúa. Có thể nói lịch sử cuộc đời Kitô bắt đầu mở rộng, các em mong, đợi, và chuẩn bị cho giai đoạn này.

A - Chuẩn bị xa

1. Học giáo lý Đến Bàn Tiệc Thánh. Học đầy đủ, hăng say, tích cực vì hưởng về ngày vui đang tới.
2. Ý thức mình thuộc về Hội Thánh. “Ai hiệp lễ, đều được liên kết chặt chẽ với Chúa Kitô. Nhờ đó, Chúa Kitô kết hiệp họ với các tín hữu khác thành một thân thể duy nhất là Hội Thánh. Bí tích Thánh Tẩy tháp nhập ta vào Hội Thánh, Bí tích Thánh Thể canh tân, củng cố, và kei65n toàn sự tháp nhập này (*GLHTCG 1396*).

GLV giúp các em khám phá Hội Thánh, yêu mến Hội Thánh qua các chứng nhân như : các Thánh, gương các Kitô hữu thánh thiện, cha mẹ đạo đức, bạn bè tốt.

- 3 . Cuộc sống biến đổi : Năng đi lễ hơn, thích học giáo lý hơn, ham phục vụ tha nhân hơn, sống bác ái yêu thương cụ thể hơn. Chân trời cộng đoàn được mở rộng nhờ tham dự các sinh hoạt giáo xứ, lớp, nhóm. GLV tạo điều kiện thuận lợi để các em sống cởi mở, biết khám phá và tích cực đóng góp.

B - Chuẩn bị gần

1 . Khoảng một tháng trước ngày trọng đại :

- a) Liên hệ với Cha xứ về cách thức tổ chức.
- b) Kiểm tra sổ Gia Đình Công Giáo :
đã Rửa tội (có bằng chứng, mộc)
- c) Làm danh sách các em với Lý lịch trích ngang
- d) Họp Phụ Huynh : Đóng góp, quà, quần áo, lời cảm ơn.

2 . Tinh tâm : Khoảng 3 buổi họp mặt các em. Buổi cuối cùng nên có sự hiện diện của cha mẹ.

- a) Làm nổi bật lòng yêu mến Chúa Giêsu Thánh Thể : viếng, châu Thánh Thể, Thánh lễ hằng ngày.
- b) Vai trò phụ huynh : gương sáng, động viên, giờ kinh gia đình.

C - Xưng Tội Lần Đầu

- 1 . Cách thức và bản xét mình (*cần được Cha xứ hướng dẫn cụ thể*)
Chẳng hạn:

- a) tội bỏ ngày Chúa Nhật. Lười đi Nhà Thờ, Bỏ đọc kinh sáng - tối. Bỏ học giáo lý ...
- b) Tội không vâng lời ông, bà, cha, mẹ, thầy, cô, anh chị...
- c) Tội nói dối, nói tục, ăn cắp ...

.....

- 2. Giúp các em ĂN NĂN DỐC LÒNG CHÚA. Đây là điểm tối hệ trọng. Quyết tâm sống tình bạn với Chúa, sống cuộc đời mới : ngoan hơn, tốt hơn.
- 3. Vào Toà Giải Tội : đứng, quì sao cho thuận tiện để xưng tội cho rõ, vắn tắt, đầy đủ.
(*Tội nặng nếu có xưng trước*)
- 4. Hướng dẫn và giúp các em làm việc đền tội ngay
(*Càng sớm càng tốt*)

Kết :

GLV giúp các em hiểu được lòng từ bi nhân hậu, tình yêu thương của Chúa, để các em tin tưởng, vui sướng thay vì sợ sệt khi đến xin Chúa tha thứ tội lỗi

Minh hoa :

Đứa con hoang đàng (Lc 15, 11- 32) ; Ông LêVi (Lc 5, 27 - 32) ; Người Phụ nữ ngoại tình (Ga 8, 1 - 11).

Làm sao để các em nhận ra vai trò đại diện Chúa Giêsu nơi Linh mục (*Cha xứ*) để các em cởi mở, thành thật, không ngại ngùng đến Toà Giải Tội.

PHỤ TRƯỞNG 2

LỚP THÊM SỨC

Bạn được giao trách nhiệm chuẩn bị cho các em lãnh Bí tích Thêm Sức. Đây là thời điểm con người Kitô lớn lên, trưởng thành, chín mùi trong Chúa Thánh Thần. Các em được hướng dẫn để có hiểu biết mới về Thiên Chúa, về Hội Thánh, về chính mình. Các em tập suy nghĩ về và nhìn lại chặng đường tuổi thơ, đào sâu những gì đã khám phá nhờ ánh sáng Lời Chúa, để rồi, theo mức độ trưởng thành, các em quyết định tin vào Chúa Kitô và cam kết dẫn thân phục vụ Hội Thánh.

A - Chuẩn bị xa

- 1 . Học giáo lý Lớn Lên Trong Chúa Thánh Thần.
- 2 . Với thời gian, đời sống đức tin đạt cao điểm nhờ biết tự mình quyết định : tập sống đạo cách ý thức, tự mình biết chọn tốt bỏ xấu để nên chứng nhân, nhận ra trách nhiệm sống bổn phận Kitô hữu sao cho đáng danh nghĩa con cái Thiên Chúa, tích cực tham gia các sinh hoạt tông đồ trong Giáo xứ.
- 3 . Vai trò GLV :
  - a) Nhấn mạnh :
    - * Tình yêu của Chúa Cha: Thiên Chúa ban chính mình cách nhưng không.
    - * Ôn cứu chuộc Đức Kitô thể hiện qua chiến đấu và chiến thắng sự dữ, tội lỗi và sự chết.

- * Ân điển Chúa Thánh Thần làm cho sống và thêm sức mạnh để :
  - + Mạnh dạn loan báo và làm chứng cho Tin Mừng, nên Tông đồ nhiệt thành.
  - + Nên chứng nhân sống động.
  - + Sống đạo vui tươi và tin tưởng (không phải cách sợ sệt, e dè)
- b) Dựa vào những gương sống Đức Tin chói ngời nơi Abraham, Môsê, Giêrêmia, Đức Mẹ, Thánh Phaolô để giúp các em kiên vững niềm tin : tin thác, cậy trông vào Thiên Chúa quyền năng và yêu thương.
- c) Lấy gương các Thánh Tử Đạo để khơi dậy niềm tin, giúp các em biết tự cam kết sống đời Kitô hữu cách can đảm, dũng mãnh dù gặp khó khăn, để sống cách trưởng thành, tự do và sung sướng ơn gọi của mình trong đời thường.
- d) Nhờ biến cố Hiện Xuống, giúp các em khám phá Hội Thánh, một lòng gắn bó, yêu mến Hội Thánh và tha thiết mở rộng Nước Chúa. Đây là lúc thuận tiện để khơi dậy lòng yêu mến ơn gọi dâng hiến : Linh mục và Tu sĩ.
- e) Đồng hành với các em qua các sinh hoạt, giờ giáo lý, đi cắm trại, tổ chức lễ, để giúp các em biết :

- * Ý thức: chấp nhận những khó khăn và giới hạn.
- * Hợp tác và đồng trách nhiệm : cởi mở, cùng làm việc với bạn bè.
- * Chịu trách nhiệm : chu toàn thật tốt việc được giao phó.

B - Chuẩn bị gần

1 . Khoảng một tháng trước ngày trọng đại :

- a) Liên hệ với Cha xứ về cách thức tổ chức.
- b) Kiểm tra sổ Gia Đình Công Giáo :
đã Rửa tội, Xung Tội Rước Lễ Lần Đầu (mộc)
- c) Mỗi em tìm Người Đỡ Đầu
- d) Ghi sổ để trình Cha xứ ký tên, đóng mộc
- e) Làm danh sách các em với Lý lịch trích ngang
- f) Họp Phụ Huynh : Đóng góp, quà, quần áo ...

2 . Tập lễ nghi :

- a) Thường có **“Lễ Nghi thăm viếng mục vụ Giáo xứ của Đức Giám Mục Giáo phận”** trước.
- b) Lễ nghi không đơn giản, cần tập kỹ (Xem sách nghi thức của Giáo phận)
- c) Phần Lễ nghi :
  - * nhấn mạnh hơn lời cam kết ngày Rửa tội : **Từ bỏ và Tin.**
  - * Giúp các em đi sâu hơn vào chiều kích trưởng thành cá nhân.

3 . **Tĩnh tâm :**

- a) Trình Cha xứ để định ngày giờ Tĩnh Tâm, Xưng tội...
- b) Giúp các em “Vào Phòng tiệc Ly” để cầu nguyện đợi Chúa Thánh Thần đến. Lắm lúc quá chú tâm vào việc tổ chức mà quên lãng việc tối quan trọng này.

4 . **Lễ nghi thăm viếng mục vụ :**

*** Cha xứ mời gọi cầu nguyện cho Đức Giám Mục**

X - Lạy Chúa, Đấng bảo vệ chúng con, xin hãy đỏi nhìn.

Đ - **Và thương xem Đấng Chúa đã xúc dầu.**

X - Lạy Chúa, xin cứu tôi tớ Chúa.

Đ - **Là kẻ trông cậy Chúa.**

X - Lạy Chúa, từ đền thánh, xin ban ơn trợ giúp cho tôi tớ Chúa.

Đ - **Và từ Sion, xin bảo vệ tôi tớ Chúa.**

X - Lạy Chúa, xin nhận lời chúng con cầu nguyện

Đ - **Và cho tiếng con kêu lên tới Chúa.**

X - Chúa ở cùng anh chị em.

Đ - **Và ở cùng Cha.**

*** Cha xứ đọc lời nguyện**

5 . **Lễ nghi Thêm Sức :**

*** Tuyên xưng lại lời hứa khi chịu phép Rửa Tội**

- **Thưa từ bỏ** (1 lần)

- **Thưa con tin** (3 lần)

* Xúc Dầu Thánh :

- **Đức Giám Mục :** T.....hãy lãnh nhận ấn tín Chúa Thánh Thần
- **Đáp :** Amen
- **Đức Giám Mục :** Bình an của Chúa ở cùng con
- **Đáp :** Và ở cùng Cha

Kết :

Bí tích Thêm Sức cùng bí tích Thánh Tẩy và Thánh Thể hợp thành một thể thống nhất gồm “Ba Bí tích khai tâm Kitô giáo”. Vì thế, phải giải thích cho các tín hữu biết họ cần lãnh nhận Bí tích thêm sức để hoàn tất Ân sủng Thánh Tẩy. “Nhờ Bí tích Thêm Sức các tín hữu gắn bó với Hội thánh cách hoàn hảo hơn, và được dư đầy sức mạnh đặc biệt của Chúa Thánh Thần. Do đó, họ càng có bổn phận khẩn thiết hơn phải loan truyền và bảo vệ đức tin bằng lời nói và việc làm, như những chứng nhân đích thực của Chúa Kitô” (GLHTCG 1285).

Được giúp lớp chuẩn bị lãnh nhận Bí tích Thêm Sức, GLV càng nhận ra con người Kitô hữu về lối sống đạo, chứng tá và phục vụ của mình. Đây ý thức, GLV mời gọi các em, sau khi lãnh nhận Bí tích Thêm Sức rồi, tích cực và phấn khởi hơn nữa, để thăng tiến đời sống Kitô hữu qua việc tiếp tục học giáo lý, nhất là sống đạo cách tươi vui, can đảm và trung thực hơn.

PHỤ TRƯỞNG 3

DIỄN TIẾN GIỜ GIÁO LÝ

I. CHUẨN BỊ

- A. DON BÀI {
- Tìm hiểu: sứ điệp loan báo: **ĐIỂM CHÍNH**
  - Sống sứ điệp: Cảm nghiệm cá nhân
  - Cầu nguyện: Cho mình & Học viên
- B. ĐỊA ĐIỂM {
- + **Ý NGHĨA** {
    - . Nơi gặp gỡ Chúa
    - . Nơi gặp gỡ Lời Chúa
    - . Nơi hướng dẫn sống đạo
  - + **CỤ THỂ** {
    - Cần thiết
    - Xứng hợp (*bao có thể*)
    - Giá trị: sự hiện diện của Chúa
    - Kính trọng: {
      - Lời Chúa
      - con người
  - + **TRANG HOÀNG** Thánh Kinh-ảnh tượng-hoa nến

II. GIỜ GIÁO LÝ

(GLV tới trước hoặc cùng với học viên. Gặp Gỡ)

1. ỔN ĐỊNH {
- a. Đón tiếp {
    - . làm quen. thông cảm
    - . tìm hiểu. giới thiệu
    - . gây tin nhiệm, tạo bầu khí tin tưởng
  - b. Thánh hóa (khai mạc) {
    - Nội dung {
      - . cầu ơn Chúa
      - . tập trung tư tưởng
      - . hướng về Chúa
    - Hình thức {
      - hát
      - kinh (chung-riêng)
      - thỉnh lặng (gợi ý)
  - c. Dẫn vào bài mới: ôn qua bài cũ chuyển bài: giới thiệu Sứ Điệp

2. **EM NGHE LỜI CHÚA**
- a. Dẫn nhập
    - . sự kiện cụ thể
    - . kinh nghiệm sống
    - . điểm móc
  - b. Công bố Lời Chúa
    - nghênh đón Lời Chúa
    - thái độ:
      - * lắng nghe
      - * suy niệm
      - * tìm hiểu
    - đón Chúa đến
  - c. Diễn giải
    - . tập trung vào **ĐIỂM CHÍNH**
    - . khai triển theo đề tài
    - . yêu cầu: **thức tỉnh tâm tình**
  - d. Cầu nguyện cao điểm (*đáp lại Lời Chúa*)
 Tâm tình tôn giáo được thức tỉnh
 (*cá nhân hoặc tập thể*)

3. **EM NHỚ LỜI CHÚA**
- + Tóm tắt bài. Thẩm định mức tiếp thu
  - + Nhớ nội dung chính
 (*thuộc câu KT – câu Hỏi Thưa*)

4. **EM SỐNG LỜI CHÚA**
- a. Sinh hoạt: *học dưới hình thức sống động*: băng reo, thủ công, hát...
  - b. Thực hành: **BÔNG SỐNG**
    - Quyết tâm:
      - Cụ thể
      - Phù hợp
      - Dễ nhớ
      - Dễ thi hành
  - c. Bài làm ở nhà

5. KẾT THÚC

- Ôn lại bài văn tắt từ đầu
(*chuyện. Lời Chúa. Điểm Chính*)
- Căn dặn những điều cần
(*lễ sắp tới, biến cố quan trọng*)
- Cảm ơn: sốt mền – đầy lòng cậy trông – tin tưởng.
- Chào tạm biệt. Chúc lên đường bình an.
Hẹn tái ngộ.
- Tạ ơn Chúa và tin tưởng phó thác cho hạt giống
nảy mầm và...GLV lên đường
- rút lui vào cầu nguyện
- tiếp tục bốn phận
- chuẩn bị cho bài Giáo lý tới

Lời cuối

Các Giáo Lý Viên thân mến,

Đồng hành với các bạn qua một chặng đường, với những đóng góp hỗ trợ để các bạn tự luyện và áp dụng cho học viên, HAHG hy vọng các bạn thêm nhiệt tình trong công cuộc dạy giáo lý.

“Nhân danh toàn thể Hội Thánh, Cha muốn cảm ơn các con, là những Giáo Lý Viên của giáo xứ, những giáo dân, nam và nữ còn đông hơn nữa, khắp nơi trên thế giới đang tận tụy trong việc giáo dục đạo giáo cho nhiều thế hệ. Hoạt động của các con, nhiều khi khiêm tốn và kín đáo, nhưng nhiệt thành, hăng hái và quảng đại, là một hình thức tuyệt vời của tông đồ giáo dân...”

(ĐTC Gioan Phaolô II–Th. DẠY GIÁO LÝ Trong Thời Đại Chúng Ta, s.66)

Chúc các bạn những gì tốt đẹp nhất

- HAHG -

Tham Khảo

- THABOR l' Encyclopédie des catéchistes
- GIÁO DỤC HÔM NAY CHO NGÀY MAI
Jean Maria Petitclerc, SDB
- GIÁO DỤC THEO GƯỠNG DON BOSCO
Carlo Ambrogio, SDB
- Ý kiến của một số anh chị em có kinh nghiệm

Mục lục

Lời Mở đầu : .....trang 1

Phần I : *Tường quan giáo dục*

Bài Một : *Thầy – trò*.....trang 3

Bài Hai : *Cùng đi*.....trang 6

Bài Ba : *Khởi lửa*.....trang 10

Bài Bốn : *Nguồn trợ lực*.....trang 13

Bài Năm : *Glv-Linh Hoạt Viên* .....trang 16

Phần II : *Áp dụng phương pháp sư phạm*

Bài Sáu : *Chuyển biến tâm lý nơi trẻ*.....trang 20

Bài Bảy : *Học sinh “khó”*.....trang 24

Bài Tám : *Với trẻ: thân tình và tin tưởng* .....trang 30

Phần III : *Áp dụng theo tâm lý lứa tuổi*

Bài Chín : *Đôi lời về hình phạt*.....trang 33

Bài Mười : *Bên cạnh trẻ*.....trang 36

Bài Mười một : *Lòng mẹ mến*.....trang 40

Phần VI : *“Diễm hẹn” của Giáo Lý Viên*

Bài Mười hai : *Sống Phụng Vụ* .....trang 43

Mười ba : *Câu nguyện* .....trang 47

Mười bốn : *Liên đới*.....trang 51

Mười lăm : *Đời sống của Glv*.....trang 54

Phụ trương 1 : *Lớp Nghiệm Tội Rước Lễ Lần Đầu*.....trang 57

Phụ trương 2 : *Lớp Thêm Sức*.....trang 60

Phụ trương 3 : *Diễn tiến giờ giáo lý*.....trang 65

Lời cuối : .....trang 68

Tham khảo : .....trang 69

Mục lục : .....trang 70